

Dit blad ligt ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Café's en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang“.

Opggericht door Kolonel E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR HEULSTRAAT 17, DEN HAAG
ONLICHTINGDIENST TEL. 14519. POSTGIRO 114574

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD“
HEULSTRAAT 17, DEN HAAG. - TELEFOON 14519. - POSTGIRO 14574

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich in Nederl. tot den Administr.: HEULSTRAAT 17, Tel. 14519. Postgiro 14574, in Ned.-Indië tot den Hoofdvertegenw. te SOEMENEP (Madoera) Mr. K. FAUSER. Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20 Tel. Interc. 11987*. Postgiro No. 17260, beiden DEN HAAG.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN

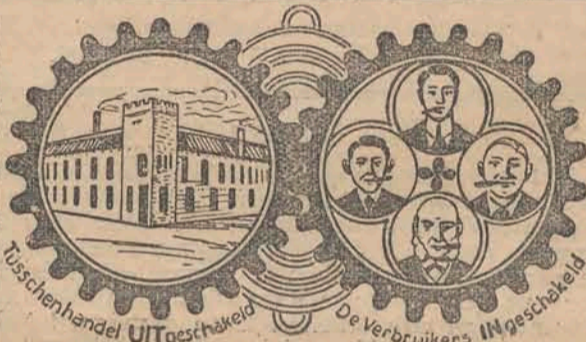
moeten worden geadresseerd en gezonden aan de Redactie,

HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.

Fa. Wed. A. VAN GEMERT & Zn. - Havana-Sigarenefabrieken-BEST (N.-Br.), Holland

EENIG ADRES VOOR LEVERING VAN SIGAREN RECHTSTREEKS AAN PARTICULIEREN

Het succes, dat wij reeds jaren hier in Holland hadden door onze sigaren rechtstreeks te verkopen aan de Verbruikers en dat wij door onze aanbiedingen hier in Holland dikwijls ook vele bestellingen ontvingen voor het leveren van sigaren aan familieleden of bekenden in Ned.-Indië, hebben ons op het idee gebracht aan de Particuliere Adressen in Ned.-Indië op dezelfde wijze onze offerte in te zenden, als wij in Holland doen. Al onze Afnemers zijn overtuigd, dat de sigaren, welke door ons tegen fabrieksprijzen worden afgeleverd, zeer concurrerend zijn, daar elke tusschenhandel wordt uitgeschakeld en de winsten, welke de tusschenhandel zou maken, den verbruiker ten goede komen, bedragen voor Holland 25 à 30 %. Nog belangrijker is zulks voor H.H. Rokers in Ned.-Indië, daar niet alleen Reizigers en Tokohouders (in Holland Winkeliers), doch ook IMPORTEURS worden uitgeschakeld, indien men

zelf z'n sigaren rechtstreeks gaat importeeren. Door Uwe benodigde sigaren rechtstreeks van onze fabriek te betrekken, zult U zich minstens 40 pCt. bevoordeelen. Wij raden U daarom aan eene proef te nemen met ons fabrikaat en zijn wij ervan overtuigd, dat U geregeld afnemer van onze sigaren zult worden.

Blijvende relaties te winnen is ons doel en garandeeren wij U steeds prompte bediening en onovertroffen kwaliteit.

Tracht steeds met Uwe Vrienden en Kennissen eventuele bestellingen te combineeren om aanspraak te kunnen maken op punt 2 onzer leveringsvoorwaarden waardoor U 7 pCt. korting kunt genieten van het factuurbedrag.

VRAAGT ONZE GEILLUSTREERDE PRIJSCOURANT No. 4, WELKE GRATIS EN FRANCO WORDT TOEGEZONDEN

Brandstoffenhandel

Fa. J. H. KRUL Jr.

Overveen en Bloemendaal. Tel. 1617 en 22012

PRIMA BRANDSTOFFEN. CONCURR. PRIJZEN

Beste adres v. Centrale Verwarming

Piano Paleis

WAAROM

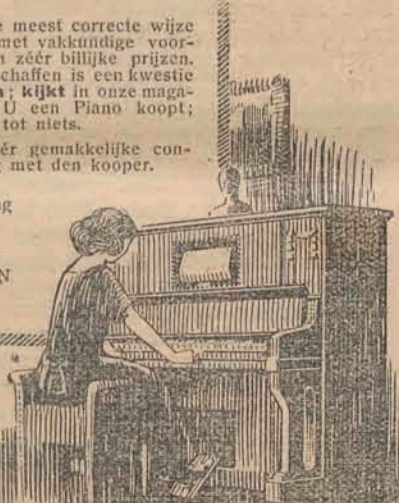
behouden wij steeds onze Cliëntèle en worden wij ledereen keer bij vrienden en kennissen aanbevolen?

OMDAT

U bij ons op de meest correcte wijze wordt bediend, met vakkundige voorlichting en tegen zeer billijke prijzen. Een Piano aanschaffen is een kwestie van vertrouwen; kijkt in onze magazijnen, vóórdat U een Piano koopt; wij verplicht U tot niets.

op verlangen zeer gemakkelijke condities in overleg met den koper.

Grote sortering ORGELS en MUZIEK-INSTRUMENTEN

GROENENDYK & CO

REGENTESSELAAN 24 B/D LAAN V. MEERDERVOORT

DEN HAAG TEL. 3200

't Goedkoopst Adres

voor smaakvolle, solide

MEUBELEN is

MEUBELMAGAZIJN „T WOONHUY“

69 PARKSTRAAT 69

TELEF. 15326

GEEN FILIALEN

Boek-, Kantoorboek-, Kunst- en Fotohandel

„PATRIA“

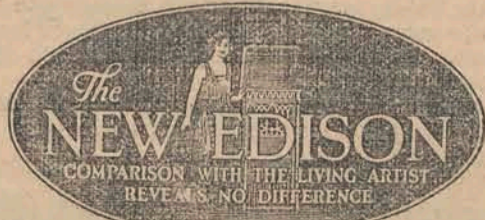
Utrechtscheweg 46, AMERSFOORT, Telef. 653

Romans, Kinder- en Studieboeken
Kantoorartikelen Bureau-meubelen
Fotografie-Artikelen

Donkere Kamer v. Amateurs gratis beschikbaar

WIE ZINGT DAAR?

DE „NEW EDISON“

Wij nodigen U uit tot een bezoek

KUNSTZAAL EDISON

DEN HAAG LANGE POTEN 15
ROTTERDAM WITTE DE WITHSTRAAT 88
BATAVIA RIJSWIJESTR. (WELTEVREDEN)
MEDAN HINDOESTRAAT 1-3

E. CASSUTTO & G. L. COURBOIS

TANDARTSEN

Lid van de Vereeniging „Oost en West“

Prins Mauritsplein 3 Tel. 50061

Goudenregenstraat 151 Tel. 31012

INDISCHE UITRUSTINGEN
VOORDEELIGST
ADRES:

AU BON
MARCHE

A. DE VRIES & ZONEN
AMSTERDAM
ROTTERDAM
DEN HAAG
UTRECHT
BAARN

MELK, BOTER, KAAS EN EIERS.
Kruideniers- en Grutterswaren.
L. M. ROMEIJN,
 Columbusstraat 219 — Den Haag
FIJNE VLEESCHWAREN.
Koek, Biscuits, Dessertwerken
Groninger Roggebrood.

NATUUR WOLLEN ONDERGOEDEREN
 VAN

Verkrijgbaar in alle qualiteiten en maten bij
ISERIEF & Co Magazijn „de Prijslijst“
 Veenestr. 16-18. Valeriusstr. 29.
 Theresiastr. 65. **DEN HAAG.**
Prijscourant op aanvraag gratis.

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES“
 Telefoon 32739 Postrekening 69868
Weimarstraat 63, Den Haag.
 in de onmiddellijke nabijheid van de Electr. tramlijnen
 3, 5, 12 en de Stoomtram H. S. M.

Moderne inrichting, voldoende aan
 de hoogste eischen van hygiëne
 en comfort voor de bezoekers.

Zwembaden · Kuipbaden · Douchebaden
 Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip-
 of Douchebaden op voordeelige voorwaarden.
 Op verlangen Zout-, Zee-, en Douchebaden.

PIANO'S
RIPPEN
P. Heinstraat 42
DEN HAAG
 Ook in huur en in huurkoop

Stoomververij en Chemische Wasscherij
„DUINOORD“.
 Begoniastraat 188-190 Telefoon 36048
 hoek Goudsbloemlaan
 Goederen binnen 4 dagen zonder prijsverhoging
 thuisbezorgd.

Heerencostumes . . . f 4.—	Wol en Plu. p. □ el f 0.40
Mantelcostumes . . . f 4.—	Handschoenen, per
Jassen, vanaf . . . f 2.75	paar vanaf f 0.20
Mantels f 2.75	Oppersen v. Heeren-
W. Dekens f 1.— en f 1.20	Costuums f 1.50
Gest. Dek. f 1.50 en f 1.75	Idem m. ontvlecken f 2.50
Vitrages . . . per □ el f 0.15	Dames-Costuums
Madras f 10.20	naar grootte

Speciaal in het reinigen van Carrosserie-Bekleding

H.H. AMATEURS, welke een **prima CADEAU** zoeken en
 welke haar man huiselijk willen maken bestellen bijtijds onze
drie-lamps Telefonieontvanger „R. D. 3“ Superieur“,
 waarmede alle Telefoonconcerten, zoowel Holl. als Buitent., met telefoon en
 luidspreker kunnen worden opgenomen. Prijs, compleet met alle toebehooren **f 175.—**
 Radio Technisch Bureau „BROADCAST“, Sonostraat 75, Den Haag

INHOUD: De ramp te Wonosobo. — Oproep. — Het jaar dat voorbij ging. — Huldiging der Indië-Vliegers. — Een Instituut voor Ind. Archaeologie te Leiden. — Een Nederl. Eclips-expeditie naar Sumatra. — Pandecten van het Adatrecht. — Kunst, Kunstnijverheid en Huislijf. — Van Week tot Week. — Persoverzicht uit de Ind. Bladen en Tijdschriften. Uit de Eur. Pers. Uit de Ind. Bladen en Tijdschriften. — Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Mededeelingen. — Mutaties van 22 tot 31 December 1924.

De nood te Wonosobo.

Ontvangen van D. R., Den Haag f 40.—
 „ „ M. C. v. R. v. N., id. „ 25.—
 Totaal der ingekomen gelden t/m ulto. Dec. '24
 bij het Hoofdbestuur, verantwoord in het Kolon.
 Weekblad en afgedragen aan den Penningmeester
 van het Comité:
 Aan verkoop kaarten tentoonst. „Twee
 Steden“ f 11.50
 aan giften „ 80.—
 Totaal f 91.50
 De Secretaris-Penningm. H. B.
 VAN DER BRUGH.

Oproep.

Met verwijzing naar het artikel in het Kolon.
 Weekblad van 23 December: „De Nederlandsche
 Reisvereniging“, door Mr. M. J. van der Flier, Al-
 gemeen Voorzitter der Vereeniging, worden zij die
 in aanmerking wenschen te komen voor reisgelei-
 der van gezelschappen naar Genua en Marseille,
 uitgenoodigd zich schriftelijk te wenden tot het
 Hoofdbestuur der Vereeniging „Oost en West“ dan
 wel tot dat van de Nederlandsche Reisvereniging,
 Koningin Emmakade 46, Den Haag.

Het Jaar dat voorbij ging.
 (Oost-Indië in 1924).

Wie bij het verscheiden van het jaar 1924 een
 beschouwing wil geven over hetgeen het jaar dat
 voorbij ging voor Nederlandsch Oost-Indië ge-
 bracht heeft, zal die taak op zich nemen met ge-
 mengde gevoelens. Niet vanwege de taak op zich-
 zelf; het kan ongetwijfeld van nut zijn dat bij de
 wisseling van het jaar de blik nog eens achter-
 waarts wordt geworpen, ook omdat juist dan zoo-
 zeer de waarheid wordt gevoeld van 't:

„Al het heden wordt verleden,
 Schoon 't ons toegerekend blijft.“

Maar de gemengde gevoelens van zoeven komen
 voort uit de feiten-zelf. Nóg klinken de klanken
 van 't vreugdebetoon over den durf en den moed
 van de drie Hollanders, die den weg naar Indië
 door de lucht hebben gevonden... maar ook: nóg
 hooren we met iedere mail nadere bijzonderheden
 over de diep-treurige gevolgen van de aardshok-
 ken, welke onlangs het Wonosobo'sche teisterden.

Doch gelukkig is er nog geen reden voor pessi-
 misme. Met hetzelfde enthousiasme, waarmede Ne-
 derland en Indië de vliegers huldigde, zal men in
 Moederland en Koloniën in woord en daad bijdragen
 tot het verleenen van steun aan de slachtoffers der
 ramp te Wonosobo. En we hebben het ook dit jaar
 weer kunnen ervaren, dat uit de feiten van vreugde
 en uit de feiten vol droefheid dit ééne goede wordt
 geboren: méér belangstelling van Nederland in
 Ned.-Indië; méér waardeering van Indisch Neder-
 land voor het Moederland.

We zullen niet overgaan tot een chronologische
 rangschikking van de gebeurtenissen in Oost-Indië.

Brandstoffenhandel H. HAVINGA
 Oud-Gezegvoerder Kon. Paketvaart-Mij in Ned. Oost-Indië
 Lid van de Vereeniging „Oost en West“
 Leverancier van het Koninklijk Instituut
 v. d. Taal-, Land- en Volkenkunde v. N.-I.
 Kantoor: HOEKKADE 13a - DEN HAAG - TEL. 10624

Uit den aard der zaak moet in ons weekblad
 den volstaan met het releveeren van enkele
 voornaamste feiten.

Wanneer we dan in gedachten het „officieel“
 terrein betreden, vinden we allereerst de
 deering die men in Nederland en in Indië
 den dag heeft gelegd voor den Landvoogd, M.
 Fock, wiens bekwaamheden als Gouverneur-
 raal nog onlangs door een voorganger, den
 Idenburg, zoo spontaan werden geroemd. Dat
 Fock zijn krachten ook gedurende dit jaar
 Indië kon blijven geven stemt tot blijdschap.

Het bezoek, dat in 't begin van 1924 aan
 gebracht werd door den Gouverneur-Generaal
 de Filippijnen, Mr. Wood, gevolgd door een
 bezoek van Mr. Fock aan dien bekwaamen
 genoot, zal ongetwijfeld hebben bijgedragen
 sterking der vriendschapsbanden tusschen
 eilandenrijken, hetgeen in niet mindere mate
 geval zal zijn geweest door het bezoek van
 heer Guillemaard, Gouverneur van de Straits,
 bezoek in Augustus van dit jaar plaats vond.

Als enkele der voornaamste verrichtingen der
 dische Regeering in het afgelopen jaar
 worden genoemd de interventie harerzijds in
 bië, ten behoeve van de Mektagangers; wel
 die interventie niet het officieele karakter
 woonlijk aan handelingen als deze wordt
 kend, maar de Regeering heeft alles gedaan
 duizenden Mektagangers in de toekomst te
 ren voor onaangenaamheden, als welke dit jaar
 voorgevallen. In de tweede plaats moge worden
 noemd de standvastige houding der Regeering
 jegens de voorgenomen activiteit van Duitsche
 op Nieuw-Guinea, waardoor een algemeen
 wensch geachte inmenging van een vreemde
 gendheid in ons koloniaal bestuur werd voorkom-

Zéér talrijk zijn dit jaar de mutaties gewes-
 den Raad van Nederlandsch-Indië; niet alleen
 het vice-presidentschap over uit de hand
 den heer Fryling in die van Mr. Creutzberg
 in den loop van het jaar was schier de
 Raad op een gegeven oogenblik de missionarische
 benoeming van den heer Van der Marel heeft
 lijk men zich zal herinneren, nog al eenig ge-
 ten gevolge gehad.

Van verdere mutaties op officieel terrein
 we het aftreden van Mr. Dr. Schumann, als
 zitter van den Volksraad; het aftreden van den
 Schippers, als directeur van het Departement
 en het optreden van den heer Van der Meulen
 directeur van Onderwijs en Eredienst.

De bekende Prof. Stibbe vertrok naar Indië
 regeeringsgemachtigde voor de bestuurs-
 ming; besprekingen in de richting van die
 ming werden reeds gevoerd, met het gevolg
 binnin zeer korten tijd de provincie West-Java
 zijn ingesteld. De reis, die de heer Tillemans
 door Indië heeft ondernomen, zal, naar men
 den verwacht, aan de volkshuisvesting in het
 meen ten goede komen, al moest nog zeer
 de heer Tillemans zelf erkennen, dat aan de
 ring der woningtoestanden onder de Inlander-
 en groote bezwaren verbonden waren.

Niet zonder leedwezen worde gememoreerd
 verzetsbeweging, welke in Februari '24 in
 Tangerangse heeft plaats gevonden, evenals
 aanslag, op 29 Maart j.l., te Rantja Ekek op
 exprestrein Soerabaja-Batavia, welke aanslag
 loezen werd gekenschetst als „een daad van
 loozen moedwil“.

Van meer aangename aard zijn ongetwijfeld
 herinneringen aan het feestelijk herdaachte
 jarig bestaan van de Weeskamer te Batavia en
 het 50-jarig bestaan van den Topografischen
 te Weltevreden. Daarnaast mag de aandacht
 vestigd worden op eenige in den loop van het
 gehouden congressen, welke ongetwijfeld alle
 veel belang zijn geweest; we noemen slechts
 thee-congres, het wegen-congres en niet te
 geten: het derde onderwijs-congres te Weltevreden.

Het aanbevolen adres
 voor COMPLETE MEUBILEERING is het
Meubelhuis „Conrad“
 Laan van Meerdervoort 220 - Tel. 35650
 hoek Conradkade

MATHIEU PIETERS
 Art. Photographie
 PRINSESTRAAT 90 (en face Molenstr.)
 LA HAYE
 Geopend van 9-6 uur
 Zondag en Feestdagen gesloten

Nabij AMERSFOORT (goede scholen; toezicht op kinderen uit N.-I.) wordt op

Gedong Mampir

groot 5 H.A. bosch en hei (boschrijke omgeving) tehuis aangeboden voor kinderen uit Indië bij Mevr. INDEWEIJ—APPELIUS VAN HOBOKEN.
Referentiën bij PH. BROEKHUIJSEN, van Speijkstraat 40, Den Haag. 257L

in het in de Kerstweek te Jogjakarta gehouden congres van het Java-Instituut.
 Dat het saamhorigheidsgevoel in de Nederlandsch-Indische perswereld nog niet de hoogte van in het Moederland heeft bereikt, moge blijken uit het feit, dat ook in dit jaar een poging, om tot gemeenschappelijke behartiging van belangen te komen, faalde. De in October 1923 met zooveel enthousiasme opgerichte Radio-Pers-Associatie werd, waarschijnlijk door persoonlijke animositeit, in April 1924 opgeheven.
 Van zeer groot belang was de stichting der rechtshoogeschool in Nederlandsch-Indië en de overdracht van de Technische Hoogeschool te Bandoeng aan de Indische Regeering, door welke feiten thans twee zelfstandige inrichtingen voor hoger Onderwijs rijk is. Vooral de vestiging der rechtshoogeschool heeft vele pennen in beweging gebracht; de noodzakelijkheid van een dergelijke instelling was krachtig bepleit, een enkele maal met redenen. Onzerzijds worde volstaan met het uitbreken van den wensch dat inderdaad een instelling als deze het resultaat en het nut voor de Indische bevolking moge afwerpen, dat de voorstanders zich hebben voor oogen gesteld.
 Ook ten opzichte van een andere voor Indië van belangrijke aangelegenheid moge worden vermeld met een eenvoudige vermelding van feiten. Het betreft de defensie van onze koloniën, en meer in het afgeleopen jaar bijkans een heel historisch struikelde. De vereeniging Oost en West, wel als het Koloniaal Weekblad heeft zich ontworpen van een pro of contra in deze moeilijke gelegenheid. Maar waar de Nederlandsche Koloniale politiek in 1924 zoo geheel en al stond in teken van de verdediging der Koloniën, worde steeds herinnerd, volledigheidshalve, aan het wensch bestaan van „vlootplannen”. Waaraan voor ons ligt, ook te dezen opzichte een oplossing worde gevonden in het waarachtig belang van Nederland en de Indië.

van State, een voldoening, die echter een keerzijde heeft: voortaan zullen de waardevolle adviezen van dezen bekwamen bestuurder in de stukken der Eerste Kamer moeten worden gemist.

Met weemoed herdenken wij ten slotte het overlijden van hen, die in mindere of meerdere mate verbonden waren met de koloniën. Het is hier niet de plaats om de namen en daden van hen, die van ons werden weggenomen, achtereenvolgens neer te schrijven en te schetsen. *) Van hen, die in Indië het leven lieten, noemen we slechts den Ir. J. Ch. F. van Sandick, die als Hoofd van de Staats-spoorwegen en als lid van den Volksraad zooveel in 't belang van Indië gedaan heeft, terwijl anderzijds de cultures op Sumatra een zwaar verlies leden door het plotseling sterven van den heer G. H. Andreae, Hoofdadministrateur der Deli Maatschappij, lid van den Cultuurraad van Sumatra en lid van den gemeenteraad van Medan. Ook moet nog even de aandacht gevestigd worden op den bekenden filantroop A. Th. J. van Emmerik, stichter van de Witte Kruiskolonie bij Salatiga, wiens welbesteed leven zoo belangeloos gewijd was aan de verzachting van het lot van den armen Inlander. In Nederland moesten we het stoffelijk overschot van den President-Commissaris der Stoomvaart Maatschappij Nederland ten grave zien dalen. Jhr. Op ten Noort was de man die de ontwikkeling van de Indische scheepvaart op zoo breede wijze heeft bevorderd en bij zijn graf heeft men het vele, dat deze bekwame leider van Scheepvaartmaatschappijen deed in het belang van een snelle verbinding ter zee tusschen Moederland en koloniën, met hartelijke woorden van waardeering gereleveerd.
 Nog versch licht ons in het geheugen het verscheiden van den grooten Generaal Van Heutsz, die tegelijk Groot-Pacificator was; en wiens nagedachtenis, naar verwacht mag worden, het volgend jaar op waardige wijze zal worden geëerd.

Aan het einde van ons artikel gekomen, moeten we nogmaals erkennen, dat de inhoud allerminst aanspraak maakt op volledigheid. Er zou over „Indië in 1924” nog zooveel te vertellen zijn!

Mogen wij onzen lezers een inderdaad goed nut-einde en een even goed begin toewenschen en daarbij het Koloniaal Weekblad en de belangen van onze Vereeniging Oost en West — die tezamen de belangen van de Nederlandsche Koloniën voorstaan — in de welwillendheid onzer lezers aanbevelen?
 De Nederlandsche eilanden aan den Evenaar, het Groot-Nederland in het verre Oosten, zijn die welwillendheid en die belangstelling dubbel en dwars waard!

30 December 1924.

*) De namen althans zullen in het volgend Kol. Weekblad zoo volledig mogelijk worden vermeld.

Huldiging der Indië-Vliegers. Voorbereiding tot een luchtdienst op Indië.

De volgende circulaire is gericht tot „alle Nederlanders:

De welgeslaagde vliegtocht van Nederland naar Indië, met zooveel spanning door alle Nederlanders gevolgd, heeft nationale gevoelens van de beste soort opgewekt en heeft de mogelijkheid aangevoeld van een nog nauwere verbinding tusschen de verschillende deelen van het Rijk der Nederlanden.

Het was dus niet alleen uit een oogpunt van vliegkunst een schoone daad, die de drie kloeke Nederlanders hebben volbracht. Het was een daad, die voor de toekomst — nu men allerwege zint op het openen van verkeerswegen door de lucht — van de grootste nationale beteekenis kan zijn. Het is daarom begrijpelijk, dat het Nederland-

ok voor de Indische samenleving in het Moederland was 1924 een jaar van belangrijke gebeurtenissen. Wij meenen der bescheidenheid geen raad aan te doen, wanneer wij hier in de eerste plaats wijzen op het 25-jarig bestaan van de Vereeniging Oost en West, welk feit op den 3den Mei in Den Haag werd gevierd. Met voldoening hebben wij en heeft het Hoofdbestuur van Oost en West gezien, dat zoowel de Nederlandsche pers als in Indië van het jubileum breedvoerig melding is gemaakt.
 Aan ons feest komen we tot een ander belangrijk moment; we bedoelen het eeuwfeest van de Nederlandsche Handelsmaatschappij, waarvan ook in het Koloniaal Weekblad in den breede is melding gemaakt. Meer dan courantenartikelen vermogen heeft het Koloniaal Weekblad, door de Maatschappij bij gelegenheid uitgegeven, aangetoond, hoe belangrijk de taak der Nederlandsche Handelsmaatschappij ten opzichte van Nederlandsch-Indië is.
 Vooral van belang voor Indië was het te 's-Gravenhage gehouden derde Koloniale Onderwijscongres, waarop meer in het bijzonder de Hooger onderwijsbelangen werden besproken.
 Het belang van Indië in de Staten-Generaal betrof, met name de belangstelling van de Nederlanders in de Staten-Generaal en Tweede Kamerleden voor koloniale aangelegenheden. Het aftreden van den Ir. van Kol als lid der Eerste Kamer, worde hier niet vermeld. Hoe men ook over de inzichten van den Ir. van Kol als lid der Eerste Kamer, worde hier niet vermeld. Hoe men ook over de inzichten van den Ir. van Kol als lid der Eerste Kamer, worde hier niet vermeld. Hoe men ook over de inzichten van den Ir. van Kol als lid der Eerste Kamer, worde hier niet vermeld.

HEEREN MODE MAGAZIJN
ANT. HÖNE
 HIRSENHEITSTRAAT 417 bij de Copernicuslaan
 alle soorten OVERHEMDEN, HOEDEN, DASSEN,
 TRICOT-ONDERGOEDEREN.

**ZUID-HOLLANDSCHE
 BRANDSTOFFENHANDEL**
 Firma J. KUIJER
 Levering
 van uitsluitend prima
 Brandstoffen
 Regentesselaan 276 Den Haag
 Telefoon 35659

HET ZUID - DEN HAAG
 Groenmarkt 37 Telefoon 12514
 SALON ORKEST onder leiding van
Mr. CHARLES NOWAK
 Plaatsverv. v. HANS SCHULTZER
 Avond-Concert van 8.30 tot 12 uur

CONVERSATIE-CLUBS voor VERLOFGANGERS.
 Vloeiend ENG., FR., D., SPAANSCH
 spreken en corresp. in slechts 1 MAAND.
 Honderden dankbet. van hooggeplaatste Ind.
 ambtenaren dagel. ter inz.
 Inst. „SANDERS” 93 ORANJEPLEIN 's Hage.

P. B. VAN MOORSEL & CO
 Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
 Torenstraat 5-6 - Telefoon 12898 - Den Haag
DIVAN met verstelbaar hoofd, gebouwd op vier poten f 27.-
 f 27.-
 Goedkoopst adres voor het meubeleeren en stoffeeren van woningen

BESCHERBAAR
 Magazijn van
Heerenhoeden en Pelterijen

EDUARD PELGER
 Prinsestraat 35 - Den Haag
 Telefoon 13902

**VRAAGT SCHOLTEN'S
 ZELFRIJZEND BAKMEEL**
 MAIZENA PUDDING
 AARD.MEEL EN SAGO
 FABRIEK VAN MEELPRODUCTEN
JOH. B. SCHOLTEN, AMSTERDAM
 BROUWERSGRACHT 238 TEL. 47637.

Modemagazijnen
HENNEMAN & PLUKKER
 Valeriusstr. 28-38
DEN HAAG

Grootste Speciaal Magazijnen
 in Japonnen, Blouses, Rokken,
 Peignoirs, enz. enz.

Gedurende den Winter steeds nieuwe zendingen voile Blouses en Japonnen voor Indië

n.v. J. v. VUUREN'S HANDEL-M^W
BRANDSTOFFENHANDEL

DENNEWEG 67a TELEPHOON
 DEN HAAG 14427

Wenscht gij te ontvangen te kwaliteit brandstoffen, tegen billijken prijs en gegarandeerde maat bel dan op 14427.

Haarlem en Omstreken.

Fi^{ma} ANT. CASSEE & ZONN
 Woninginrichting
 KERKPLEIN 10-12 TEL. 22260
 BLOEMENDAAL

Heemstede wonen
 (lage belasting)

Vraagt Woninggids aan:
HEEMSTEDE'S WONINGBUREAU
Corns. L. KWAK
 Makelaar

Kantoor: **HEEMSTEEDSCHE DREEF.** Tel. 28236
 Tramhalte Blauwe Brug.

Bouwterreinen
Villa's - Heerenhuizen
 Koopers of Huurders geen kosten.

HET IS VAN BELANG

bij het aanschaffen van een kleedingstuk zeker te kunnen zijn, dat men de volle waarde voor zijn geld ontvangt.

Wij staan borg voor de **prima kwaliteit** en **onberispelijken Pasvorm** voor ieder figuur onzer **1ste klas Engelsche Gemaakte Heerenkleeding**

DE RECOMMANDATIE BEWIJST HET

Het Londen
Monsterhuis

Plein 35 vo de Tempeliersstr. **HAARLEM**
 TELEFOON 1265

Even goedkoop als confectie doch gelijkstaand aan beter maatwerk

The Perfection of Ready to wear clothing.

Geen Filialen te Den Haag

L. J. J. HAZELZET, Tel. 10957, Slachthuis. 1

Uit grooten voorraad direct leverbaar:

BELGISCHE ANTHRACIET	30/50	1 3.50	per H.L.
"	20/30	1 3.30	" "
WALÉS	30/50	1 4.30	" "
"	20/30	1 4.30	" "
EIERKOLEN	"	1 1.60	" "

Verder alle soorten Brandstoffen tegen concurrerende prijzen.

STEEN EN GRUISVRIJ. PRIJZEN FRANCO THUIS

sche volk behoefte heeft om de drie wakkere vliegers te huldigen. De persoonlijke huldiging bij hun terugkeer in het vaderland bereidt de Koninklijke Nederlandsche Vereeniging voor Luchtvaart voor; doch naast die persoonlijke huldiging stellen ondergeteekenden zich voor de verrichte daad te doen eeren door er blijvende gevolgen aan te verbinden; en wel in de eerste plaats door het oprichten van een gedenkteken hier ter lande en in Oost-Indië, waardoor de herinnering aan de eerste vlucht ook bij het nageslacht zal worden levendig gehouden; maar bovendien door er voor te zorgen, dat het zoo schoon begonnen heerlijke werk kan worden voortgezet. De eerste schrede is gedaan om een verkeersweg door de lucht te verkrijgen, die Europeesch-met Aziatisch Nederland zal verbinden. Ieder weet, dat er nog veel zal moeten geschieden om alle moeilijkheden te overwinnen, die zich bij het verder streven nog zullen voordoen — welnu, ondergeteekenden vormden een voorloopige commissie, wenschen alle Nederlanders op te wekken om door samenwerking voortzetting van den aangevangen arbeid mogelijk te maken.

Zij stellen zich daarom voor, de noodige gelden bijeen te brengen, om:

1e. Twee groote, drie-motorige verkeersvliegtuigen te laten bouwen en die ter beschikking te stellen van de Koninklijke Luchtvaartmaatschappij, om daarmede van Nederland en van Indië uit vluchten te laten ondernemen ter verdere voorbereiding van een luchtdienst, die de banden tusschen Nederland en Indië krachtig zal versterken.

2e. In Nederland en in Ned.-Indië een passend en indrukwekkend gedenkteken te plaatsen ter herinnering aan de eerste vlucht „Amsterdam—Batavia”.

De voorloopige commissie verwacht, dat het hiertoe noodige bedrag van — ruw geschat — 300.000 gulden, spoedig zal zijn bijeengebracht, gezien de geestdriftige stemming, die door het slagen van den eersten tocht alom is verwekt.

De voorloopige commissie hoopt, dat onverwijd in alle plaatsen in ons land, in Indië en overall, waar een aantal Nederlanders van eenige beteekenis woont, plaatselijke comité's zullen ontstaan en wendt zich verder nu reeds vol vertrouwen met het verzoek om krachtigen financieelen steun tot allen, die het een nationale plicht achten om de hiervoren genoemde plannen te verwezenlijken, hoopt verder, dat het voorloopige comité dan inmiddels tot een vast Centraal Comité zal zijn aangevuld.

Ieder, die wil medewerken, melde zich ten spoedigste aan bij een der ondergeteekenden, bij voorkeur bij den heer W. H. J. Dicke, Laan van N.O.-Indië 273, te Den Haag.

Geldelijke bijdragen of aanwijzing op welke wijze daarover zal kunnen worden beschikt, worden gaarne ingewacht bij den penningmeester B. van Haersma Buma, Kneuterdijk 12-14, te 's-Gravenhage.

De voorloopige Commissie bestaat uit de heeren mr. M. W. F. Treub, Lt.-Generaal H. N. A. Swart, Lt.-Kolonel K. E. Oudendijk, Ir. J. van Dusseldorp-Hasselmann, F. van Peski, B. van Haersma Buma, D. Hans, W. H. J. Dicke, allen te 's-Gravenhage, W. de Vlucht, burgemeester van Amsterdam, P. J. J. Haazevoet, J. F. van Hengel, G. A. Dunlop, prof. van Leeuwen, Walraven Boissevain, H. J. de Jonge, allen te Amsterdam, A. Colijn te Amstelveen, jhr. mr. dr. N. C. de Gijsselaar, A. L. Reimeringer, beiden te Leiden, dr. D. W. IJssel de Schepper te Gouda, Rijperda Wierdsma te Rotterdam, dr. J. C. Koningsberger, dr. P. H. Ritter, H. W. Graadt van Roggen, allen te Utrecht, R. F. P. de Beaufort, te Huis ter Heide, majoor J. H. Hardenberg te Soesterberg en dr. G. W. van Heukelom, te Bilthoven.

Leden van O. en W., eet steeds

KLINK'S FIJNE BELEGDE

BROODJES } PEKELVLEESCH
 ROASTBEEF
 HAM, ENZ.

Aanbevelend, **W. F. KLINK,**
 Wagenstraat 109a - Den Haag - Tel. 17811
 Wordt ook thuis bezorgd.

Huishoudelijke- & Keukenartikelen

HAARDEN - KACHELS - FORNUIZEN
 KINDERWAGENS. :: LAGE PRIJZEN

JAN ZWENNES
 Boekhorststraat 54a, DEN HAAG
 TELEFOON 16875

Een Instituut voor Ind. Archaeologie te Leiden.

De toenemende belangstelling en waardeering in de laatste decennia vooral de beeldende kunst van het oude Indië heeft gevonden in het Westers Instituut, nu daarover meer is bekend geworden dan we in het Kol. Weekblad van 4 Dec. kon mededeelen, aan de hand van de Nieuwe Rotterdammer en ander als aanvulling daarvan te vertellen. De Indische archaeologie is niet een wetenschap, welke beoefening Nederland medeloopt met internationale kudde; de Hindoe-Javaansche heidkunde is een vak van wetenschap bijna sluitend door Nederlandsche geleerden beoefend. Waarom de nieuwe instelling den naam zal dragen van prof. Kern, hebben we reeds gemeld. Kern de grondvester en eerste autoriteit van de epigraphische en palaeografie van den Archipel, maar ook van Kambodja. Huizinga herinnert eraan in zijn opus (Mannen en Vrouwen van beteekenis, 1899) dat Fransche geleerde Harmand in 1879 in de Annuaire de l'Extrême Orient facsimiles van opschriften van Kambodja gaf, en dat kort daarop de verklaring daarvan door Kern verscheen in de Bijdragen van het Instituut. Harmand zond toen al zijn afschriften van inscripties aan Kern en sindsdien moesten Fransche orientalisten op dit gebied den vreemde als hun meester erkennen.

Te Leiden is Kern de grondlegger geweest van wetenschappelijke taalstudie en oudheidkunde van Nederl.-Indië. Dr. Krom en dr. Vogel behooren tot zijn school. Eerstgenoemde heeft den Oudheidkundigen Dienst van Nederl.-Indië voortreffelijk georganiseerd en is de schrijver van het groote, in het buitenland zeer geprezen werk over den Boedoor. Hij is ongetwijfeld de eerste autoriteit in het gebied der Hindoe-Javaansche archaeologische kunstgeschiedenis en gaf nog dit jaar geveest een uitnodiging om een lezing over dit onderwerp te houden in de Sorbonne te Parijs. Een gewone leerstoel in de archaeologie van Nederland-Indië is eenige jaren geleden te Leiden vooropgericht.

Dr. J. Ph. Vogel is twaalf jaren verbonden geweest aan de Archaeological Survey van Britsch-Indië, eerst als oudheidkundig ambtenaar voor Panjab, later gedurende anderhalf jaar als nemend directeur-generaal, tijdens de afwezigheid van sir John Marshall. Sedert de oprichting van l'Ecole Française d'Extrême Orient (Hanoi) is Vogel met dit voortreffelijk instituut in verbinding geweest en als corresponderend lid heeft hij en ander in het Bulletin doen verschijnen. De naam van dr. Vogel is in dit blad herhaaldelijk genoemd. o.a. toen hij, verbonden aan het Archaeological Department en te Lahore gevestigd, het Museum aan de Willemskade te Rotterdam de zeer bijzondere Afridi wax cloth schonk, benevens een belangverzameling voorwerpen van Pesjawan, Jambha, Benares, Lahore, Kasjmir, Surat, Mathura, Gaya, Jammu, Agra, Multan en Jaipur; later votiefbeeldjes van een tempeltje aan den oever van de Vandyur Teppakulam, een groote vijver bij stad Madura in het Z. van Br.-Indië, en daarna sierlijk verlatte mandwerk van Burma in twaalf stadia van bewerking.

De persoonlijke relaties van deze voormannen van het Instituut voor Indische archaeologie met de archaeologische musea in Indië en het Verre Oosten zullen voor dat Instituut van groot belang zijn, omdat zij gemakkelijker dan anderen velerlei studie-materiaal (foto's, facsimiles, afgietsels, enz.) naar Leiden zullen kunnen lokken. Want daar moet het Instituut Kern worden een volledig toegepaste instelling ten dienste zowel van hooger onderwijs als van wetenschappelijk onderzoek, haar werkzaamheid uitstrekkend over het geheele Indische gebied.

TH. MESSINK - DEN HAAG
 2e SWEELINCKSTRAAT 97 TELEFOON 35098

Kledingmakerij voor Dames, Heeren
 en Rijkleding

G. A. v. Monsjou, Horlogerie, Optique
 Valkenboschpl. 19 - Tel. 32167 - Den Haag.
 Brillen en So Easy.
 Amerikaansche Optiek. Recepten H.H. Oogartsen.
 Magazijn van Uurwerken. Reparatie-Inrichting.

Ringers Cacao

1ste klasse Ned. Fabrikat RINGERS - Rotterdam Alkmaar

G. J. R. VAN DER GAAG & ZOON
 GROENMARKT 27
 TELEFOON No. 12512
 DROGERIEN :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS

werd — gelijk reeds is medegedeeld — voorlezing gedaan van een brief van een particulier te Amsterdam, houdende mededeeling, dat hij ter bestrijding van de kosten van genoemde expeditie, een som van f 30.000 beschikbaar stelde.

Behalve deze vorstelijke toezegging, ontving de eclips-commissie van de Bataafsche Petroleum-Maatschappij een aanzienlijke geldsom en bovendien het aanbod, dat de uit te zenden waarnemers op de onderneming Pladjoe bij Palembang gastvrijheid zouden ondervinden. Ook heeft de Stoomvaart-Maatschappij Nederland haar steun toegezegd.

Aangezien zeer waarschijnlijk meerdere buitenlandse expedities deze eclips in onze koloniën zullen komen waarnemen, moet het ten eerste gewaardeerd worden, dat in deze tijden van regeeringsbezuiniging particulier initiatief het uitzenden van deze Nederlandsche wetenschappelijke expeditie zal mogelijk maken.

Pandecten van het Adatrecht.

Bij het doorlezen van het zevende deel der Pandecten van het Adatrecht¹⁾ viel het mij op, dat er zoo weinig over Zuid-Sumatra in voorkwam. Zoo worden er o.a. in het VIe hoofdstuk „Bruidschap” maar elf schrijvers genoemd, die iets over dit onderwerp hebben medegedeeld. Ik ben toen eens gaan snuffelen in de „Bibliographie van Zuid-Sumatra”²⁾ en kwam — zonder nog een opzettelijk onderzoek daarnaar in te stellen — tot de conclusie, die ik curiositeitshalve hieronder laat volgen.

Over het djoedjoer-huwelijk handelen o.a.:

1. Abegg, J. R., Kort overzicht van de inrichting des Binnenlandschen bestuurs enz. van Benkoelen. Bijdr. Kon. Inst., N. vlg. IV (1861), p. 273, 279, 280, 281, 295, 296, 297, 302, 303, 304, 311.
2. Adat — Lampongsche districten. — Verbreking der verlovings. — Wang djoedjoer. Recht in N.-L. XCVIII (1911), p. 319—322.
3. Adat — Lampongsche districten. — Patriarchaat — Leviraatshuwelijk — Stamvoortzetting — Erfrecht. Recht N.-L. XCIV (1910), p. 189—193.
4. Adatrechtbundel VI, Sumatra (1913), p. 290, 294, 295, 343 (art. 59).
5. Adatrechtbundel XI, Sumatra (1915), p. 216, 217 (art. 62), 244, 246, 247, 248, 261, 262, 277, 278, 279, 281, 294, 295, 329, 344, 345, 371, 380.
6. Bijblad N.-L., No. 1328, 23/12—1862, No. 7, Geleidelijke afschaffing van de adat-djoedjoer in Palembang, Benkoelen en de Lampongs; — Zie ook Jav. Ct. 6/6—1860, No. 45, 1/12—1860, No. 96, 6/4—1861, No. 28 en 5/6—1861, No. 45.
7. Bastian, A., Indonesien oder die Inseln des Malayischen Archipel, III. Sumatra and Nachbarschaft. Berlin (1886), p. 6, 7.
8. Bogaardt, T. C., Moko-Moko in 1840. Bijdr. Kon. Inst., N. vlg., II (1859), p. 35.
9. Bois, J. A. Du, De Lampongsche districten op het eiland Sumatra, T. N. L., 14e Jrg. I (1852), p. 267—269.
10. Brillman, B. J. A. W., Korte aanstippen nopens de afdeling Benkoelen. T. N. L., 1e Jrg. (1838), p. 353—355.
11. Burgdorffer, A. A., Over de maatschappelijke positie der Inlandsche vrouw in de residentie Palembang. T. B. B., XXI (1901), p. 248.
12. Djoedjoer, Afschaffing van de — in Palembang, door een „Palembanger ambtenaar”, T. N. L., 14e Jrg., I (1852), p. 225—230.
13. Eck, R. van, Schetsen uit het Volksleven in Ned. Oost-Indië, I. G., 1e Jrg., I (1879), p. 699—701.
14. Encyclopaedie van N. L., 2e Druk, II, p. 118. Zie ook I. onder Djoedjoer.
15. Francis, E., Herinneringen uit den levensloop van een Indisch ambtenaar van 1815—1851, Batavia, II (1856), p. 100, 101, 102.
16. Gersen, G. J., Oendang-oendang, enz. van Lema-

1) Het recht in zake Huwelijksluiting. Amsterdam, 1924.

2) Literatuur-overzicht van Zuid-Sumatra, door J. W. J. Wellan en O. L. Helfrich, 's-Gravenhage, 1923.

MAISON
DROUOT
 Fred. Hendrikl. 85
 Telefoon 52379
 DEN HAAG
 0
**Woning-
 Inrichting**
 Beleefd noodigen
 wij U uit tot een
 bezoek aan onze
 Magazijnen
 en Modelkamers

B. G. TAL, Accountantskantoor
 Stille Veerkade 24 's-Gravenhage
 Telefoon 16110 en 16111

Contrôle, bijwerken van administraties
 Behandeling van belastingzaken
 ADVIEZEN, OP BEDRIJFS-ECONOMISCH GEBIED

W. J. M. SIMONIS'
 BEDDENMAGAZIJN
 GROENMARKT 34
 TEL. 14420 DEN HAAG

**GROOTSTE KEUZE
 LEDIKANTEN - MATRASSEN
 DEKENS**

ONZE „PHOENIX” MATRASSEN (Gedep.)
 OVERTREFFEN ELK ANDER SOORT IN AANGENAME LIGGING EN SOLIDITEIT. HONDERDEN TEVREDENHEIDSEETUIGINGEN TER INZAGE

DANKBETUIGING.

Ondergeteekende, J. v. d. BURG, betuigt hiermede zijn hartelijken dank aan Dr. POORTEN, Nobelstraat 1A, 's-Gravenhage, voor de genezing van zijn maagkwaal in 3 weken, waaraan hij 16 jaar lijdende was.
 J. v. d. BURG,
 Hoek van Holland.

gebied, Voor-Indië, Achter-Indië en Indonesië in de tweede plaats, zooveel doenlijk, over verante kultuurgebieden, zooals Perzië, Turkestan, China en Japan. Zulk een Instituut bestaat elders, een inrichting die een functie vervult de opleiding van studenten, zich voorbereidende een werkring in Ned.-Indië en waarvan binnen- en buitenlandsche geleerden en kunstminnen zullen gebruik maken, nu immers de belang- in de cultuur en de kunst van het Oude Indië waarnaembaar toeneemt.

Terwijl we hier eenige bijzonderheden neerschrijven over de plannen, is het werk eigenlijk reeds begonnen; want binnenkort zal dr. Vogel een studie-ondernehmen naar Nederlandsch- en naar Indisch-Indië, ook om nuttig te zijn voor het Instituut, door oude banden te bevestigen en nieuwe aan te knopen. Dat dr. Vogel op deze archaeologische reis de financieele belangen des Instituuts zal verwaarloozen, ligt voor de hand. Want er zal geld worden bijeengebracht; de f 1000 van het Koninklijke Universiteits-Fonds hebben we reeds ver-; dit bedrag is s. v. v. de lok-eend of, netter, financieele basis waarop komen te rusten de werken van particulieren en vereenigingen, van schappen en vennootschappen. Men kan deze werken doen toekomen aan den secretaris van het Instituut Kern”, prof. dr. J. P. B. de Josselin de Breestraat 18, Leiden, aan welk adres giften in vorm van boek- en plaatwerken, overdruk- foto's en ander studiemateriaal op Indonees- archaeologisch gebied welkom zijn.

Wanneer men voor eenig geld de lang vergeten geschiedenis der oude Hindoe-rijken helpt te voor- brengen, dan is dit toch een goede ruil.... moet eens lezen hoe moedig men in Duitsch- dergelijke dingen weer aanpakt. In de Mün- cher Neueste Nachrichten van 6 Oct. vinden we teulleton „Deutscher Orientalisten-Tag” door m. Goetz, die daar óók schrijft over „Mitarbeit der Erforschung orientalischer Kunst. Denn meriger als anderswo sind hier die Aufgaben; verlangen weitgehendste kunsthistorische Schu- wie gänzliche Vertrautheit mit den Problemen talischer Geschichte, Sprache und Religion; oderungen, die weit über die Leistungsfähig- eines Einzelnen hinausgehen und nur durch verständnisvolle Zusammenarbeiten vieler zu chen sind.” En dáár, evenals hier, ja, zooals „auch die Mitarbeit ausserhalb Stehender”. ongunstige tijdsomstandigheden kan men in verbund niet spreken; nog onbepert terrein is bezig voor dezen arbeid waarvan ook de out- zal zeggen: „ich mache mir eine Freude us”. Want de archaeologie is een tak van schap die tot iedereen spreekt, en door velen verstaan. Het werk, dat doen de mannen het Instituut, maar het geld moet van elders

Een Nederlandsche Eclips-expeditie naar Sumatra.

voor het eerst sinds 1901 zal op 14 Januari 1926 totale zonsverduistering zichtbaar zijn in Oost-Indië. De „centrale lijn” van deze eclips loopt over Sumatra, Bangka en Borneo, en de strook tusschen Palembang en Palembang, Tebing Tinggi, Lahat, Moeara Enim en Palembang. De Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Amsterdam heeft in het voorjaar een commissie benoemd om een eclips-expeditie voor te bereiden. Het is thans zeker, dat deze expeditie zal kunnen worden uitgerust. In de afdelingsvergadering der Koninklijke Akademie van Wetens. bestemd voor de wis- en natuurkundige wetenschappen van 11. Zaterdag

en KUNSTHANDEL - SPIEGEL- en LIJSTENFABRIEK
J. GRAMWINCKEL Jr.
 Haag, PIET HEINSTRAT 36, Telefoon 11906
 keuze Gravures, Platen, Etsen enz.
 in alle stijlen. — BILLIJKE PRIJZEN
 naar de Indiën. Vele attesten van Ind. fam. ter inzage

WEEFSCHOOL „SMEDA”
 MARGARETHA VERWEIJ
 AMSTERDAM DEN HAAG BLARICUM
 Handweefwerk Egyptisch vlechten
 Raffia werk
 LESSEN EN CURSUSSEN

's-Gravenhaagsche Brandstoffenhandel
Firma M. EGG & ZOON
 ELSSTRAAT 24 Anno 1896 Telefoon 34843
 Postgiro 53650.
UW aangewezen adres voor de levering van uit-
 sluitend **DE BESTE BRANDSTOFFEN**
 tegen billijken prijs. — Leverancier van „Oost en West”

HOTEL-RUBRIEK

AMERSFOORT

Hotel-Café-Restaurant „Monopole”

Vis à Vis Station - Telef. Interc. 41
Directeur STREEFKERK TEN KLOOSTER. Lid der Ver. „Oost en West”

BLOEMENDAAL.

BESCHIKBAAR.	Hotel „RUSTHOEK” Bloemendaal REIJNDERS, Prop. Lid der Ver. „Oost en West”
--------------	--

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde”, Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 11486, Dir. bij Schev. B. Str. k. en w. w. op delogeerk.	PENSION „QUIST” Stadhoudersplein 17-19 Tel. 51523
Hotel Rest. „DUINOORD” Sweelinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. OOSTERWIJK & V. D. LUUR	Pension „VAN ARNHEM” 77 Gr. Hertoginnelaan Tel. 30965. Kamers beschikbaar.
Hotel „Promenade”, Oude Schev. weg 21, Tel. 50454 Prachtige ligging. Matige prijzen.	VILLA GRETHALIA Pension Stouthamer L. de Colignyplein 14 kamers met volledig pension vanaf f 50.— per maand.
Restaurant RITZER, Park- straat, Telefoon 13903, Menu f 1.25, Soep, Schot- tel naar keuze, Pudding.	Pension NUSSE Nassau Zuylenstein- straat 15 bij Dierentuin Billijk tarief.
Huize „Elisabeth”, Valken- boschkade 670 en 672. Familie-Pension voor Dames en Meisjes.	BESCHIKBAAR.
Pension E. M. Blewanus, A. v. Solmsstraat 135. Ind. Rijstafel op Dinsdag, Don- derdag en Zaterdag.	Kamers disponibel voor Families, m. ofz. pension Mevr. VAN DIJK. de Ruijterstr. 54, Haag.

ROTTERDAM.

BESCHIKBAAR.	BESCHIKBAAR.
BESCHIKBAAR.	BESCHIKBAAR.

Hotel Pension v. d. Laar

GEVERS DEYNOUTWEG 91 TELEFOON 52564

Prachtig en rustig gelegen tegenover het groote badhotel „Kurhaus”, één minuut van het strand en bij de haltes der trams naar Den Haag en Rotterdam.

Stroomend water. Electrisch licht.
Pensionprijs vanaf f 5.— per dag per persoon.
Bij lang verblijf conditiën nader overeen te komen.
Het geheele jaar geopend. Auto-Garage bij het Hotel.
Aanbevelend J. J. v. D. LAAR, Eigenaar.

Maison BRESSER

Spijkerstraat 225 ARNHEM Telefoon 1811

Uitzending van Diners

Speciaal huishoudelijk toebeid met de beste ingrediënten

Levering van Familie- en Trouwdiners

met en zonder bijlevering van service

Aanbevelend, J. A. SCHWANER, Cuisinier

Kasteel „Oud-Wassenaer”

Telefoon Kievit 571

15 minuten per Electr. Tram van Den Haag

Tramhalte Stoeplaan

Het geheele jaar geopend

Alle comfort

Matige pension-prijzen

F. J. WOLFF,

PENSION „ARCHIPEL”

BALISTRAAT 32 - DEN HAAG

CASTRICUM N.I.

Mooie Duin-Wandelingen

Hotel „DE RUSTENDE JAGER”

Pension f 3.50 per dag.

- tang-Oeloe en Ilir en de Pasoemahlanden, T. Bat. Gen., XX, 6e S., III (1873), p. 110—112;
- Gramberg, J. S. G., De inlijving van het landschap Pasoemah, Batavia (1865), p. 33—34;
 - Helfrich, O. L., Bijdrage tot de geographische, geologische en ethnographische kennis der afdeeling Kroë, Bijdr. Kon. Inst., 5e Vlgk., IV (XXXVIII), (1889), p. 617—618. Zie ook zijn: Bijdragen tot de kennis van het Midden-Maleisch, Verh. Bat. Gen., LIII, (1904), p. 80—81;
 - Klerks, E. A., Geographisch en ethnographisch opstel over de Landschappen Korintji, Serampas en Soengie Tenang, T. Bat. Gen., XXXIX, (1897), p. 66;
 - Lampongsche Districten, Blik op de —, enz. T. N. I., 24e Jrg., I, (1862), p. 174—175;
 - Lewis, H. R., Maleische Wetten enz. in het landschap Benkoelen, enz., Regt N. I., 1e Jrg., I, (1849), p. 262—264;
 - Loman, Dr. J. C. C., Een kijkje in de Palembang-sche bovenlanden, Gids, 48e Jrg., 4e S., 2e Jrg., III, (1884), p. 443;
 - Midden Sumatra, Aanteekeningen omtrent —, aan officieele bescheiden ontleend (rapport Ctr. W. C. Hoogkamer), Verh. Bat. Gen., XXXIX, (1880), p. 66;
 - Mohnike, Dr. O., Banka und Palembang, enz. Münster, (1874), p. 190;
 - Oendang Oendang Simboer Tjaija, enz., T. N. I., 5e Jrg., I, (1876), p. 134;
 - Palembang, Schetsen van —, T. N. I., 8e Jrg., III, (1846), p. 315, 316, 317;
 - Prujjs van der Hoeven, A., Iets over den bruidschap bij eenige volken van den Indischen Archipel, T. Bat. Gen., XVI, 5e S., II, (1867), p. 280—281, 286—288;
 - Raedt van Oldenbarnevelt, H. J. A., Tochten in het stroomgebied der Beneden-Ketaun, enz. T. Aardr. Gen., 2e S., V, (M. U. A.), (1888), p. 429;
 - Reijnt, J. C., Iets over het Inlandsch Bestuur in de Binnenlanden van Palembang, T. N. I., 1e Jrg., (1838), p. 263—264;
 - Selenka, E. en L., Sonnige Welten, Wiesbaden, (1896), p. 343;
 - Staatkunde, De nieuwe koloniale — omtrent onze O.-I. Buitenbezittingen, T. Staath. en Stat., XVI, 2e S., IV, (1858), p. 303;
 - Sturler, W. L. de, Proeve eener beschrijving van het gebied van Palembang, Groningen, (1843), p. 70, 71, 72, 73;
 - Sturler, W. L. de, Herinneringen en wenken enz., Bijdr. Kon. Inst. 4e Vlgk., VI, (1882), p. 339;
 - Tobias, J. H., De Lampongs, Hermes, 5e Jrg., No. 7, p. 31—36;
 - Veth, Prof. P. J., Het landschap Aboeng, enz., T. Aard. Gen., II, (1877), p. 47;
 - Vloten, E. A. van, De Ranau-districten, enz. T. N. I., N. S., 2e Jrg., II, (1873), p. 295;
 - Weitzel, A. W. P., Schetsen uit het oorlogsleven, enz. De Lampongs in 1856, Gorinchem, (1862), p. 154—155;
 - Westij, L. F., De onderafdeeling Rawas, T. B. B., III, (1889), p. 352;
 - Wienecke, G. F., Geneeskundige topographische schets van Telok Betong en onderhoorigheden, Geneesk. T. N. I., 4e Jrg., (1855), p. 637.

Ik laat het maar hierbij, want dit lijstje alleen spreekt al voor zichzelf, maar ik meen echter te moeten opmerken, dat, als alle andere onderwerpen — ook die betreffende de overige gebiedsdeelen, waarin schrijvers Nederlandsch-Indië verdeelen — op dezelfde wijze behandeld zijn als dit, er nog zeer veel aan de opsomming ontbreekt.

Prof. Mr. C. van Vollenhoven schrijft wel in het voorbericht van het eerste deel der Pandecten: „Zoolang nog niet de geheele literatuur is door-gewerkt, zullen telkens, met name uit verscholen oude artikelen, uit nieuw verschijnende opstellen en uit buitenlandsche bronnen, verzuimde gegevens te voorschijn komen; die zullen van tijd tot tijd moeten worden opgenomen in aanvullingsdeelen”, maar het zal toch wel niet in de bedoeling liggen eerst het minimum te geven, en later — in de aanvullingen — met het maximum aan te komen.

Ten slotte nog de opmerking, dat de Pandecten m.i. aan waarde zouden winnen, als iets omtrent de betrouwenswaardigheid van minder bekende schrijvers werd aangeleekend, terwijl eene aanvulling

Holl.-Indisch Restaurant „NOBACK”

Sweelinckstraat 158 Telefoon 36257

Tevens uitzending van Holl. en Ind. Diners.

Rijstafel . . . vanaf f 1.25, f 1.50, f 2.— en hooger.
Holl. Diners . . . vanaf f 0.70, f 0.95, f 1.25 en hooger.

Beleefd aanbevelend, MEVR. NOBACK

Pension Restaurant
Jacob Hopstraat 1 Sweelinckstraat 158

American Hotel - Amsterdam

Hotel en Café-Restaurant le Rang.

Schoonste Ligging - Modernste Inrichting
Electrische Verlichting - Centrale Verwarming
Electrische Personenlift
Omnibus aan 't Station - Matige Prijs

A. W. VOLMER, Directeur.

Tel. Interc. 4737. Code 5th Edition A. 6.

met de eventueel over hunne geschriften uitgebrachte critieken, evenmin gemist kan worden.

Den Haag, 12 December 1924.

J. W. J. WELLA

Kunst, Kunstnijverheid en Huisv

Kunst en Verbodering.

In het zeer boeiend geschreven leerrijke boek: „ste Beginzelen der Theosofie” van C. Jinarajadasa, Mr. M. Westendorp vertaald, trof ons bijzonder een legging van het wezen der verschillende scheppende kunsten. Dit ook in verband met de Indonesische kunst en haar waarde voor het opkomend geslacht niet alleen der Indonesiërs, maar tevens voor ons derlanders, die door zoovele, zij 't dan ook niet geestelijke, banden, reeds meer dan drie eeuwen met diezelfde Indonesiërs en hun kunst in betrekking staan, zonder dat het licht der geestelijke waarde daarvan voldoende tot ons door kon dringen.

Maar..... „het daghet in het Oosten!” Een voortteeken hiervan is zeker wel: het Congres dat in de Kerstdagen te Djocdja door het Javaansche tuit is georganiseerd, waarbij Javanen en Nederlanders even ernstig samen de vraag overwegen: Hoe vroegere Javaansche kunst en cultuur het best doorbaar gemaakt kan worden voor het tegenwoordige geslacht?

Jinarajadasa's bovenbedoelde uiteenzetting luidt 't kort ongeveer als volgt:

Der menschheid wordt geleerd dat te bereiken wat buiten tijd en ruimte bestaat, door van tijd ruimte gebruik te maken. Het hoogste middel, wij tot nu toe bezitten ter verkrijging van kennis daaromtrent is: de scheppende kunst.

Welke betrekking er tusschen de verschillende aanzichten daarvan bestaat, is een van de vragenstukken der wijsbegeerte. In letterkunde van meest hoogstaande soort bezitten wij zoowel schitterende „woordschildering”, als een schitterende dramatisering van gebeurtenissen en beelden. Uit de letterkunde ontwikkelen zij naar mate zij zich bezig houden met tijd- of ruimte-indelingen, de andere kunstvormen. Met de ontwikkeling tot den tijd leidt de letterkunde tot het drama, voert het drama naar de dichtkunst en de dichtkunst verder tot de muziek, doordat de muziek deel uitmaakt van haar wezen. Met de ontwikkeling tot de ruimte staat de woordschildering in literatuur met de schilderkunst in verband; verheft het schilderen in twee afmetingen in de beeldhouwkunst tot openbaring in drie afmetingen, en de beeldhouwkunst weer tot die derderbare, abstracte gedachten van rythme en schoonheid, welke de bouwkunst geeft. Het is moeilijk te zien, hoe het drama, dat gebeurtenissen in den tijd verhaalt, met de schilderkunst verband is, die gebeurtenissen in de ruimte afbeeldt; beeldhouwkunst is als een poëzie zonder woorden, terwijl de dichtkunst uit de stof der verbeelden het eene beeld na het andere bootseert. De schilders, die Goethe en Lering van de beeldende kunst gaven als „bevroren muziek” geeft ons de sleutel tot het verband tusschen muziek en beeldende kunst.

Alle vormen van kunst leiden het bewustzijn den mensch tot het begripen van de hoogste, menselijke waarde van het leven. Het kunstgevoel, menscheid is nog slechts in het begin van ontwikkeling, maar met het sterker worden van de broederschapgevoel zal ook het gevoel voor kunst in het leven zich ontwikkelen. Daarentegen met de ontwikkeling van den kunstzin in menschen het vermogen om broederschap te verlenen zal krachtiger worden.”

Luidt dit niet geheel in den geest van het onzer vereeniging: den band te versterken Oost en West?

Ook de kunstnijverheid, hoewel soms met den naam van „klein-kunst” bestempeld, welke zij, speciaal Indonesië, om haar dikwijls zoo fijngevoelde versiering, eigenlijk niet verdient, behoort tot de scheppende kunst. Worden er in z.g. huisvlijt, door de vingeren, als uitvoerders van een fijnen geest, tallooze kunststukken geschapen uit het eenvoudig materiaal, als bladeren, biezen, bamboe, vezels, kat

Hotel „DE ZALM”

MOLENSTRAAT 49 'S-GRAVENHAGE

Bij Indische Families zeer bekend Eerste rang Familiepension. Geheel vernieuwd 1924.

Stroomend water. Centr. verwarming. Pens. v. af f 6.50
Onder zelfde directie Hotel DU PASSAGE

Maison „ELEGANTE”, Den Haag
CELEBESSTRAAT 32 TELEFOON 13885

DAMESKLEEDING, Maat- en Model-Confectie

De laatste Nouveauté's voorhanden voor de billijkste prijzen

Chique Coupe. Aparte Modellen. Stalen worden op aanvraag toegezonden
OOK MODERNISEREN

Bijzondere Verkoop-Tentoonstelling
 van Werken van verschillende bekende Meesters
 TEGEN ZEER LAGE PRIJZEN.
 Th. Baumgärtner, W. Thony, J. L. Jongsma, H. Dekker
 Chr. Soer, Stengelin, A. J. Zwart, J. v. Rossum, P. de
 Regt, E. Moll, M. v. Waning, G. Munthe, B. Vieggers,
 B. Brouwer, T. Offermans, W. Witjens, C. Koppenol,
 Henricus en J. Leurs, gedurende de maand **October**.
 in de **KUNSTZAAL ZEESTRAAT 65a**
 naast Panorama Mesdag
 Dagelijks van 10 tot 5 uur Toegang Vrij

en zijden draden, om van metaal, hout en steen niet te spreken?
 Dat deze kunst toegepast wordt op gebruiksvoorwerpen, vermindert niet haar waarde en invloed. Integendeel, ook hier geldt:
 "Is de vraag maar: wie haar al, wie haar niet kan vinden!"

Van Week tot Week.

22-28 DECEMBER.

Wonosobo. De hr. J. Fabricius, directeur van het Odeon-Theater te 's-Gravenhage, zal den 6en Januari a.s. het tooneelstuk *Dolle Hans* opvoeren, waarvan de netto-opbrengst geheel ten goede zal komen aan de slachtoffers van de ramp te Wonosobo. Voor het opgaan van het doek zal de heer Noto Soeroto op verzoek van de directie van het Odeon-Theater een enkel woord spreken.

De redactie van het tijdschrift *Oedaya* brengt nog ter kennis, dat giften gaarne worden ingewacht door den penningmeester van het comité, den heer F. Weyerman, Laan van Meerdervoort 60, Den Haag.

Jejongeluk. De particuliere vlieger Meeuwenoor doodde bij een onoordeelkundige landing te Poerwokerto een Inlandsche vrouw en kind en verwondde nog drie personen. Het toestel werd vernield. (Weltevreden, 26 Dec. Aneta).

Vereeniging Kartinfonds. Onder voorzitterschap van den heer J. F. Gerlings heeft in Den Haag de jaarlijksche vergadering plaats gehad van de Vereeniging Kartinfonds. De voorzitter deelde o.m. het volgende mede.

Het gebouw der Van Deventerschool te Semarang, die door middel van de fondsen van de door het Kartinfonds beheerde Mr. C. Th. van Deventer-Stichting is gesticht en sedert 1921 voorloopig in een gehuurd gebouw was ondergebracht, is dit jaar gereed gekomen. De officieele inwijding van het gebouw had plaats op 30 October 1924.

Dit gebouw, dat f 166.700 heeft gekost, wordt zoowel wegens de doeltreffende inrichting en de architectonische uitvoering als wegens de schoone ligging zeer geroemd. De school, die naast het vormen van fröbelonderwijzeressen bestemd is tot het opleiden van Javaansche meisjes voor de gezinszaak, telt vier klassen met pl.m. 80 interne leerlingen. Aan de school is een leerschool verbonden, waardoor de leerlingen der Van Deventerschool in de gelegenheid zijn gesteld tot praktische oefening.

Koloniale School voor Vrouwen en Meisjes te 's-Gravenhage. Woensdag 7 Jan. a.s. begint een nieuwe cursus aan de koloniale school voor vrouwen en meisjes, Westeinde 46, 's-Gravenhage. Aan deze nuttige instelling wordt een artikel gewijd in de Indische Verlofganger van 26 dezer, ondertekend L. J. de G., zoomede in het Vaderland van 24 dezer door Mevr. E.

Malaria-epidemie in Soerabaja. Een hevige malaria-epidemie heerscht in de Soerabajasche dessa's Mentanti en Karangpilang. In vier dagen kwamen 963 gevallen voor, waaronder 23 dooden. (Aneta, 22 Dec.).

Communistische actie. Een drukbezochte vergadering van communisten, te Soerabaja gehouden, besloot tot vorming van een federatie van transport- en havenarbeiders, die zich bij de buitenlandsche federaties zal aansluiten. (Aneta, 22 Dec.).

Verking van den vulkaan Papandajan. Er is een onrustbarende toeneming van giftgassen uit den Papandajan geconstateerd, evenals van het aantal zwavelstofaderen. (Aneta, 22 Dec.).

Windhoos. In de Soerabajasche onderafd. Roeng-ge-oorzaakte een windhoos belangrijke schade. In 71 inlandsche woningen beschadigd. (Aneta, 22 Dec.).

Militaire pensioenen. De Volksraad heeft de motie-—Aay, voor gelijkstelling van de militaire pensioenen van vóór en na 1920 voor alle zestig-jarigen zonder stemming aangenomen.

Hoogte en hongersnood. In het Sakaigebied (in de landschappen Siak en Kota Intam van de Oostkust van Sumatra) heerscht hongersnood ten gevolge van misoogsten. Een deel van de bevolking is uitgeweken; het bestuur verzoekt de Regeering om hulp. (Aneta, 23 Dec.).

Oudheidkundige vondsten. Indische bladen maken melding van oudheidkundige vondsten in het Klatensche; men groef er n.l. zeven steenen beelden op in de dessa Karangnanka en vond drie stoepa's, uit koper vervaardigd, waarbij een zóó groot als tot heden niet voorkwam. Uit een heuvel te Sragen kwam bij graafarbeid een beeld te voorschijn van Siwa Maha Dewa.

Huldiging Generaal Van Heutsz. Ook te Gorinchem is een plaatselijk comité tot huldiging der nagedachtenis van Generaal Van Heutsz tot stand gekomen; de burgemeester E. G. Gaarlandt is voorzitter.

Vereeniging Koloniaal Onderwijs Congres. In de jaarlijksche algemeene vergadering dezer vereeniging, gehouden te 's-Gravenhage op 23 Dec., is besloten dat op het in 1926 te houden 4e congres waarschijnlijk zullen behandeld worden het voorbereidende hooger (middelbaar) en het meer uitgebreid lager onderwijs in Indië.

Onderscheiding Gouv.-Generaal Fock. Op voorstel van Gouverneur-Generaal Angoubrant, lid der Fransche Kamer voor Fransch-Indië, die van zijn reis naar Ned.-Indië is teruggekeerd, is mr. D. Fock, Gouverneur-Generaal van Ned.-Indië, benoemd tot grootofficier van het Legioen van Eer.

W. F. Loudon †. Te 's-Gravenhage is op 61-jarigen leeftijd overleden de heer W. F. Loudon, gepensionneerd secretaris van de Algemeene Rekenkamer in Nederl.-Indië.

J. R. de Jong †. Te 's-Gravenhage is in den ouderdom van 84 jaar overleden de heer J. R. de Jong, oud-hoofdofficier der artillerie van het Ned.-Ind. leger.

J. van den Ende †. Te Alkmaar overleed op 46-jarigen leeftijd de heer Jan van den Ende, in leven gepens. kapitein Topogr. Dienst in Ned.-Indië.

P. L. Blanken †. Te 's-Gravenhage is overleden de heer P. L. Blanken, gep. hoofdingenieur 1e kl. der Burgerl. Openb. Werken in Ned.-Indië.

G. van Enst †. Op den leeftijd van 52 jaar is te 's-Gravenhage overleden de gep. majoor van het O.-I. leger G. van Enst.

Dr. C. J. Neeb †. Te Palembang is, 64 jaar oud, overleden Dr. C. J. Neeb, geb. te Solo op 19 Mei 1860. Na zijn pensionneering als off. van gezondh. was Dr. Neeb lange jaren als geneesheer te Palembang werkzaam.

Jubileum Dr. E. van Dieren. Dezer dagen is Dr. E. van Dieren, ter gelegenheid van zijn veertigjarig jubileum als arts, te Amsterdam gehuldigd en benoemd tot officier in de Oranje Nassau orde.

Dr. van Dieren's naam is ten nauwste verbonden aan het beri-beri-vraagstuk.

F. L. Nix †. Te Haarlem is overleden de heer F. L. Nix, gep. kapitein van het O.-I. leger.

Oostersch Genootschap in Nederland. Het vierde congres van het Oostersch Genootschap in Nederland zal van 5-6 Jan. 1925 gehouden worden in het Academiegebouw te Leiden.

Den 6en is er des avonds 8 uur een bijeenkomst van leden en belangstellenden in de groote zaal van het Leidsche Volkshuis. Hier zal gegeven worden een Wayang-voorstelling door Raden Ng. Poerbatjaraka met gamelanbegeleiding. Fragment uit den lakon „Arjuna-wiwaha": de strijd tusschen Arjuna en den Kirata. Daarna zullen Javaansche dansen worden uitgevoerd door mej. Weber en de heeren Raden Soepomo en Raden Prodjodikoro. Raden Ng. Poerbatjaraka zal hierbij een toelichting geven.

Ir. R. A. van Sandick. Naar het Haagsche Aneta-kantoor verneemt, zal de heer Ir. R. A. van Sandick met 1 Jan. a.s. 25 jaar hoofdredacteur zijn van het weekblad „De Ingenieur", orgaan van het Kon. Instituut van Ingenieurs.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

De aardbeving te Wonosobo.

De *Locomotief* (17 1/m. 21 Nov.) vervolgt hare verslagen en berichten over de aardbeving te Wonosobo. Dr. Taverne seinde aan het Departement van Mijnbouw, dat de oorzaak van de ramp moet worden gezocht in een tectonische beving, waarvan het epicentrum is gelegen

Maison H. SIMONS
 's-Gravenhage.

MANTELHUIS
 HEULSTRAAT 13, n. „Oost en West"

JAPONNENHUIS
 NOORDEINDE 17a

Uitsluitend betere Confectie
 Voordeelige prijzen!

Rij-Onderricht
Pensionstallen
Handel in Luxe Paarden
 Duinstr. 6 : Tel. 50016
 ... SCHEVENINGEN ...

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.

tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië

Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

J. W. H. BURGERS

FOTOGRAAF

ARNHEM

Dames- en Heerenkleermakerij H. C. ZIECK

van Slingelandtstraat 154, bij het Fred. Hendrikplein
 TEL. 52298 - DEN HAAG

Vraagt mijn uitgebreide collectie in **Whipoord en Tropical**

Prima Stoffen. Billijke prijzen.

Heeren Costumes v.f. f 60.- Dames Costumes v.f. f 70.-
 Atelier v. Reparatie, Keeren, Chem. Reinigen en Oppersien

L. DEBIJE : DEN HAAG

Welmarstraat 171 A en B Telefoon 35391

IJzerwaren, Gereedschappen

voor Vaklieden - Amateurs

verzending naar de Tropen onder garantie

Kristal, Porselein, Luxe Artikelen

W. KÖNIG

Prinsestr. 92 naast de Fotogr. - Tel. 14779

Valeriusstr. hoek Dunklerstr. - Tel. 33459

Tafel-, Ontbijt- en Theeserviezen

GALERIES DE FRANCE
FAHRENHEITSTRAAT 745
Bereikbaar met Lijn 3-7-12

AFDEELING
DAMESKLEEDING
LINGERIES
HOEDEN
EN KOUSEN

Gevestigd als
Tandarts
te Den Haag, Bezuidenhout 141
Dr. M. BLUML

Matige tarieven. Spreekuur 10-12, 2-4
Röntgen opnamen bij Tel. 70897
behandeling vrij. Lijn 3, 4, 7, 13

E. J. VAN WESSEL
FREDERIK HENDRIKLAAN 68-70

VLEESCHHOUWERIJ
RUND-, KALFS-, VARKENS- EN LAMSVLEESCH
FABRIEK VAN TOEBEREIDE WORST- EN
VLEESCHWAREN. UITSLUITEND te KWALITEIT
INLANDSCH VLEESCH

Prijscouranten worden op aanvraag gaarne toegezonden.
Dagelijksche bezorging in Den Haag en Omstreken.
Prompte en vlugge bediening.

TELEF. 53634 (3 lijnen) -:- DEN HAAG.

Deelname

opengesteld in kapitaal eener N.V. in het bouwbedrijf in den Haag. Dividend bedroeg over 1922 20%, over 1923 13%.

Brieven onder No. 388 Bureau van dit blad, Nobelstraat 20, Den Haag.

BESCHIKBAAR.

ONROESTBAAR STAAL
Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer aangestast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplank onnoodig. Alleen afwassen. Voordeelige prijzen
Het Ideaal voor de Tropen
FONDERIE'S STAALWARENHANDEL
Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 13602
Alle Staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

Wegens Liquidatie-Uitverkoop worden in groote partijen
WOLLEN JAPONNEN
tegen zeer goedkope prijzen uitverkocht.
GELEGENHEIDSKOOPJES VOOR INDIË.
SPIJSTR. 40 J. SCHULTE DEN HAAG

onder Bandingan, welk dorp met de omgeving, liggende in een cirkel met een straal van 2 K.M., is verwoest. Hiermede is de veronderstelling door ir. Dinger uitgesproken, bevestigd.

Aan het rapport van Dr. Taverne is ontleend, dat het grootste aantal aardschokken is geconstateerd in een ellipsvormig gebied van zes bij drie kilometer, waarvan de lengte-as Noord-Zuid liep; het snijpunt van de beide assen lag ongeveer bij Kali-Meloe, zes kilometer Noord-Westwaarts van Wonosobo. In dit gebied hebben talrijke aardschuivingen schade toegebracht aan de kampongs; soms werden zelfs geheele kampongs meegesleept, met name Kalitelo, Pagetan, Salam en Larang, die in den slechtsten toestand verkeerden. In eerstgenoemde dessa ontstond brand; sommige bewoners kwamen in de vlammen om. Hierdoor valt de meening post, dat de Bismo werkte en dat de bevingen dus van vulcanischen oorsprong waren, wat onjuist is gebleken. Door de aardschuivingen heeft de beving den omvang van een natuur-ramp aangenomen. Vele kamponghuizen benoorden en bezuiden genoemde ellips hebben eveneens zwaar geleden.

De aardschuivingen zijn een gevolg van de bijzondere situatie van den grond en de bijzondere terreingesteldheid, die naast bergkammen diepe ravijnen vertoont. De bergkammen nu bestaan uit een vaste onderlaag, overdekt met een lossere, 15 M. dikke bovenlaag, die oververzadigd was met water, waardoor zij afschoof bij den oorsprong der bevingen. Na de aardschuivingen stroomde de modder in de rivieren Serajoe en Preng, waardoor deze als 't ware opgedamd werden, totdat een zware regenbui het water deed rijzen, zoodat dit een uitweg moest zoeken. Ten gevolge daarvan werden de Serajoe en andere rivieren tot een modderigen stroom.

Er is geen sprake van verhoogde werking van den Kawah, noch van de vorming van warme bronnen, noch van eenig vulcanisch verschijnsel. Het Diëngplateau is thans geheel onderzocht.

Van den seismograaf op den Merapi is de naald afgesprongen.

Dr. Taverne vertoelt momenteel in het Kalitelo-gebied, vergezeld van den geoloog Ehrhardt, die hem tijdelijk is toegevoegd.

„Pakoe wodjo mletos”, de stalen spijker, is afgesprongen. — ziedaar de verklaring, die de eenvoudige Javaan in Midden-Java aan de aardbeving in de afdeeling Wonosobo gaf. De Midden-Java-redacteur van het Soerabajasch Hbl. (15 Nov.), die de verklaring opteckende, knoopt er enkele opmerkingen aan vast over de betekenis van de bergnamen Pakoewodjo en Bismo. Uit beide namen spreken verwoestende krachten: de Stalen Spijker en de Verschrikkelijke, de laatste een bekende figuur uit de Mahabharata, zooals kenners van den wajang-poerwo weten. Het is dus niet vreemd, dat de bevolking de aardschokken wijt aan de goden, die deze bergen tot verblijfplaats kozen en bovendien vertoont voornamelijk de Pakoe Wodjo sporen van vroegere erupties; zijn Noordelijke en Oostelijke hellingen zijn geheel bedekt door een chaos van kolossale, woest op elkander gestapelde of als bouwvallen dooreen liggende lavabrokken, die zich als de puinhoopen van den verbrijzelden top voordoen. De indrukwekkende vulkanische verschijnselen, waarvan de Diëng gedurig het tooneel was, maakten dat gebergte voor de verbeelding van de Javanen tot een verblijfplaats van bovenaardsche machten.

Egypte.

De heer Zentgraaff geeft in het Soerabajasch Hbl. (vanaf 8 Oct.) beschrijvingen over zijne reizen naar oude- en nieuwe Landen. In zijn XVden reisbrief (15 Nov.) vertelt hij over zijn bezoek aan El Azhar, de veelbesproken Mohammedaansche universiteit in Caïro.

Het aantal Indische leerlingen uit Midden-Java, Bantam, Palembang, Sum. Westkust, Bandjermasin, enz. bedraagt circa zestig. De studenten willen hier voor godsdienstleeraar worden opgeleid om daarna naar Indië terug te keeren, waar het Caïro-diploma hun dan verder een goed bestaan waarborgt. Zij leeren slechts godsdienstzaken; voortaan van het onderwijs is Arabisch. De gansche leerstof te Caïro omdat de volgende „Elmoe's”: fakitz, nahwoe, saraf, tafsir, hadis, tauheid, bajan, maani, oesoel, badia, moestalah en mantik. Na de acht voornaamste „Elmoe's” te hebben behandeld, wordt een examen afgelegd. Men kan dan nog blijven en ook de andere vier Elmoe's leeren om met een volledig diploma heen te gaan. In den laatsten tijd is alleen de Maleier Si Djanan (van Fort de Kock) in enkele jaren in het volledig examen geslaagd. Er zijn eenige „vlugge koppen”; de rest leert hier echter weinig, legt ook geen examens af — althans niet met succes — en boemelt maar zoowat rond. Van iets meer dan het gewone lager onder-

wijs is bij hen geen sprake; zij missen alle geschiktheid voor eigen of vergelijkende studie, en zij hebben niet op te nemen, wat de Sheik hun voorzeft. In het ernstigste geval zijn het ledige kruiken, waarin hier zekere kwantum Islamietische dogmatick wordt geleerd, de praktijk leert, dat die kruiken als regel geen inhoud hebben en dat alles, wat er wordt ingegoten, er even weer uitloopt.

Indien er menschen zijn — zoo concludeert Z. — die droomen van een réveil van den Islam, een verlossing van de starre vormen, welke op den duur de groter beletsel zullen zijn voor de ontwikkeling der Islamietische volken, dan mag hun wel worden gezegd dat die réveil zeker niet van het huidige Caïro zal gaan en dat de onbeteekenende figuren der Indische leerlingen daarin bovendien nooit een rol zouden spelen. Personen met de ontwikkeling van een Agoes Saïd in onze kolonie met 50 miljoen inwoners nog te zeldzame uitzonderingen. De noodwendigheid zich te passen aan de snel wijzigende levensvormen moogt zoo groot zijn voor landen, welke geheel hun eigen ontwikkelingsgang bepalen. — Perzië, Afghanistan, enz. — doch zij doet zich dubbel gevoelen in lands als ons Indië, waar twee culturen werken en een Westers volk het tempo zóó stevig houdt, dat de Oosterlingen terdege zal moeten inspannen, wil hij niet te ver achter blijven.

Waarom sticht onze Regeering in Indië geen inrichting voor de opleiding tot Mohammedaansch godsdienstleeraar? — vraagt Z. ten slotte. — Zij zou beter kunnen worden dan El Azhar; er zou ook meer gelegenheid zijn voor verzorging van hygiënische belangen, om van andere voordeelen te zwijgen. Natuurlijk zal de Mohammedaansche wereld niet de reputatie hebben van El Azhar, doch niettemin zal zij voor de vorming van Mohammedaansche godsdienstleeraars uitstekend kunnen voldoen. En hierom gaat het goeddeels.

In den XVden reisbrief (S. H. 19 Nov.) wijst de Zentgraaff er op, dat de Egyptische regeering de Engelse ambtenaren te ontslaan en te vervangen door Egyptische, dus: Arabische. Volgens Z. is de Engelse politiek in Egypte uitgelopen op een geweldige mislukking. Men heeft sinds 1881 in dit land, naar Westerschen oordeel, veel verbeterd; men heeft irrigatiewerken aangelegd, de productie van den bodem verduubeld, de administratie gereorganiseerd, het onderwijs op peil gebracht. Met geen ander resultaat dan dat na het krijgen der onafhankelijkheid, de Engelse smadelijke wijze wordt weggestuurd.

De heer Z. vestigt nog de aandacht op de wenschelijkheid dat te Khartoum een Hollandsche consul gevestigd wordt, in den handel zijn voor niet-Engelschen (vooral voor Hollanders) in den Soedan thans goede doelen wachten. De uiterste voorzichtigheid in den handel echter in Egypte betracht worden; het is noodzakelijk dat een firma in Holland of Indië hier een eigen kantoor heeft, anders zende men geene goederen. Men wenscht er informatie in bij het consulaat te Caïro.

De Sumatra Post (28 Nov.) en de Deli Crt. (25 Nov.) wijzen een hoofdartikel aan den moord op den Zentgraaff te Caïro. Egypte's voorbeeld — aldus de „Deli Crt.” — is een waarschuwing voor andere landen. Het is waarheen hadnekkig volgehouden gezagondernijmingen naticionalistisch drijven noodzakelijk leiden. Voor Nederland en voor Ned.-Indië geldt dat voorbeeld in het bijzonder. Een schip op strand is een bakken in zee.

De Rechtshoogeschool.

„I.”, de Indische medewerker van de „Nieuwe Rant”, heeft over de keuze der hoogleraren van de Rechtshoogeschool e. e. a. geschreven, wat de Java Post (15 Nov.) als volgt weerlegt:

„Ten eerste zal dr. Hoesein geen Maleisch docent, doch wellicht Javaansch en vooral het Mohammedaansch recht, waarvoor hij adviseur is bij den ambtenaar van de Inlandsche zaken. Voorts ware het toch te dwars om een hoogleeraar te eischen voor het Latijn; het is min of meer buiten de sfeer van hoogleeraar om de Latijnsche en conjugaties te doceeren... Het leerelement kan bovendien van tijdelijken aard geacht worden, nu de gelegenheid voor gymnasiaal onderwijs in Bandoeng reeds bestaat en hier geopend zal worden. Reden om hier te spreken van opzettelijke achterstelling en politieke concessies bestaat in dat opzicht o. a. dan in geenen deele.”

Volgens de „N. Crt.” volgt men bij de R. H. een systeem dan bij de oprichting der Technische Hoogeschool, streeft men naar een specifiek Indisch caetera bereikt men een achterstelling van de Indische, bij Europeesche juridische opleiding.

Doch — aldus de Java Bode —: „Indien de school zich op de hoogte stelde van de nog jonge ontwikkeling van het technisch Hooger Onderwijs in Indië, zou

LUX- en ORTHOPAEDISCH SCOEISEL
naar maat

Bankastraat 4p A. A. DE RIDDER Den Haag

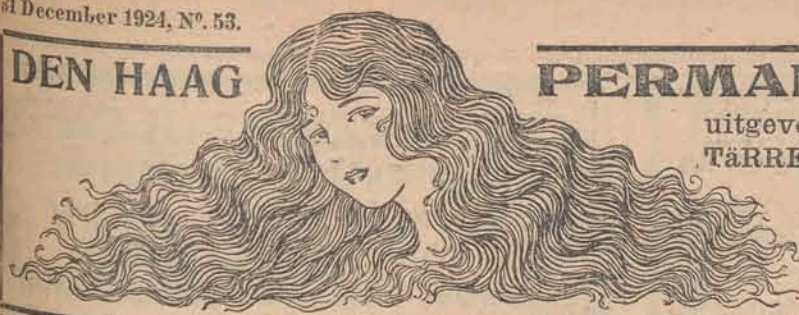
F. C. DE BRUIJN
Danckertstraat 43 Telef. 3402
Comestibles, Vleeschwaren
Koloniale Waren
Indische Ingrediënten
Bezorging door de geheele stad

DEN HAAG

PERMANENT WAVING

uitgevoerd door den Specialist OTTO TÄRRE met zijn nieuwste toestel „LANOIL” met olie

Het Instituut voor blijvende Naargolwing
Prinsestraat 4a Tel. 10986

Wellicht tot de ontdekking komen, dat het specifiek Indisch cachet, dat deze studie onder de inwerkende factoren is gaan onderscheiden van die te Delft, juist een aank is in de richting van hetgeen thans betracht wordt in den opzet van de Rechtshoogeschool. Geen „ander systeem”, maar een tactiek van tasten en zoeken, die zeker niet vreemd is aan de lessen der practijk! Deze „elicitatie” is een ongedronge veroordeeling. De fundamentele fout van den schrijver is, dat hij meent, dat men een Westerschen bloembol, gestoken in Indischen bodem, en omgeven van alle waarborgen van Westersche opvoeding, zou kunnen kweeiken tot een normale Hollandische tulp.....

Europeanen en Islam.

Het Soer. Hbl. (19 Nov., 3de bl.) ontleent aan „Het Noorden” een verhaal van een gehuwd Europeaan, die door de *struggle for life* tot den Inlandschen staat is overgegaan en Inlandsch chauffeur werd. Volgens hem zijn om dezelfde reden meer dan 800 Europeanen, waarvan niet meer dan 5/8 Irdo-Europeanen zijn, met vrouw en kinderen tot den Islam overgegaan. Men vindt ze in alle lakker van dienst, bij den handel, bij de cultures, bij de zeevaart, enz. Zij kunnen zich vrijer bewegen, behoeven geen dure woning meer te bewonen, geen dure bedienden en kleeren te hebben en geen stand op te houden.

Kunst-critiek.

Den laatsten tijd zijn er in verschillende plaatsen teekenen, die er op wijzen, dat het kunstleven in Indië aan waarde en diepte wint. Daarmee hield gelijken tred de verbetering van kunstcritici in Indië's groote dagbladen. Verschillende couranten beschikken thans over een specialen redacteur voor kunst en wetenschap, of een vaste medewerker die, toegerust met kennis en begrip van de schoone kunsten, het optreden van kunstenaars en kunstenaressen — of wie zich als zoodanig aandienen — recenseeren en critiseeren. De objectiviteit wint bovendien te aller wege veld!

Het Soer. Hbl. (19 Nov.) zou het betreuren, als dat goede begin werd te niet gedaan door protectie of reclame of medelijden of goedgelovigheid van buitenstaanders dan wel belanghebbenden, die van de hooge onaanastbaarheid en waardigheid eener zuivere kunst-critiek weinig of geen besef hebben. De Indische Pers immers „draait er voor op.”

UIT DE INLANDSCHE PERS.

De Vorstenlanden op Java.

III.

Volgens het gebruik, werden op 40-jarigen leeftijd de titels van „Pakoe Alam” en de militaire rang van „Kolonel” aan Pangéran Adipati Ario Praboe Soerjodigogo te Djocjarta toegekend. De daaraan verbonden officieele plechtigheden hebben, volgens den schrijver, in afwijking van vroeger, in Residentiehuize plaats gehad en niet in het Pakoe Alam-gebouw, waar echter wel op den avond van dien dag een officieel feest werd gegeven.

Vervolgens had een thé dansant ten Residentshuize plaats, welk feest het bewijs leverde dat de vriendschapsbanden tusschen de Regeering en het Pakoe Alam-sche Huis blijven gehandhaafd.

Bovenvermelde afwijking heeft reeds vroeger aan den schrijver aanleiding gegeven tot eenige critiek, niet alleen omdat hij den Pangéran Pakoe Alam als een vorst beschouwde, doch ook omdat de banden tusschen Regeering en Vorstehuis beter worden versterkt, wanneer aan de oude regeling wordt vastgehouden. De installatie van Regenten heeft toch ook in de Residentiehuizen of in de Regentwoning plaats?

Thans verneemt de schrijver dat aan Sri Prang wedono op 4 September 1924, op grond van zijn 40-jarigen leeftijd, de titel van Pangéran Adipati Ario Mangkoe Negoro is toegekend ten Residentiehuize, en dat niet in de vorstelijke woning, aan de versiering waarvan duizenden guldens zijn besteed.

Verder hoort men algemeen zeggen, dat de Vorst, aangezien de plechtige installatie, door den Resident werd tegengesteld met den vroegeren titel van Zijne Hoogheid, hetgeen er op zou wijzen dat men van de zijde van hooger autoriteit hem als een Hoofdambtenaar beschouwt.

Doch dat zijn betrekkelijk kleinigheden(?) meent de schrijver. De hoofdzaak blijft in deze, dat de instelling van het zelfbestuur met zijne ambtenaren, waaraan het volk recht heeft, blijft bestaan.

De lezers, die omtrent den levensloop van Prins Mangkoe Negoro de VII iets meer willen weten, hetgeen vertrouwbaar is, kunnen dit vinden in no. 16 (tweede jaargang, afl. 4) van het Maandschrift „Oeday”, waarin onder meer het navolgende wordt gezegd:

„Negen en dertig jaar geleden, den 27en Mei 1875, heeft de Britsche Regeering in Indië de kiem gelegd van een harer grootste successen op politiek gebied en „daarmede later blijk gegeven van haar juist inzicht in „personen en zaken, n.l. door de verheffing van een „eenvoudigen knaap uit een of ander onbekend dorp „op den leegstaanden troon van Baroda, een staat met „eene oppervlakte van 8000 vierk. mijlen en een zielental van 2 miljoen.

„Deze knaap, een zeer ver verwant van den verdreven „Maharadja, groeide op tot een eminent en beroemd „Indiër en een der markantste persoonlijkheden, als „mensch en als regeerder onder de Indische vorsten „van den laatsten tijd.

„Deze knaap was Shri Saijadjí Rao Gaekwar, Maharadja van Baroda, niet lang geleden op zijne reis door „Europa overleden.

„Eene daad, gelijkwaardig aan die der Britsche Regeering en in omstandigheden parallel daarmee heeft „het Ned.-Ind. Gouvernement onder Graaf van Limburg „Stirum in Indonesië gedaan, toen het een eenvoudigen „Adjunct-Controleur voor Agrarische Zaken, den 3den „zoon van wijlen Mangkoe Negoro V en een jonkman „die het leven in al zijn leed en bitterheid heeft gekend „en desondanks toch het geloof in het leven niet verloren had, tot de waardigheid zijner vaderen riep.

„De grootste verdienste van wijlen G. F. van Wijk, „Resident van Soerakarta van 1909 tot 1914, zal wellicht blijken te zijn, dat hij de eerste was, die de buitengewone kwaliteiten ontdekte van een in zeer „moeilijke omstandigheden verkeeren jongen man, „met name Raden Mas Ario Soerjo Soeparto, die een fel „bewogen bestaan achter zich had.

„De betrekking van Inlandsch Translateur voor de „Javaansche Taal was komen te vacceeren.

„De keuze van een nieuwen titularis was niet gemakkelijk, want als onafwijsbare eisch diende gesteld „te worden: volmaakte kennis der Javaansche taal en „alleszins voldoende kennis der Nederlandsche taal.

„Weinig Javanen konden in die dagen aan de gestelde eischen voldoen.

„Veel sollicitanten waren er dus niet, doch niettemin „wekte het groote verwondering, toen de gewezen „schrijver bij een Regent, R. M. A. Soerjo Soeparto, van „wien niets omtrent een behoorlijk genoten onderwijs „bekend was, zich ter vervulling van de vacature aanmeldde.

„Het was echter Resident Van Wijk, die zeer spoedig „zag dat er in dezen jongen man iets bijzonders stak.

„De sollicitant werd aan de tand gevoeld, betreffende „zijne kennis van de Nederlandsche taal en deze bleek „meer dan voldoende te wezen.

„Moeielijke vertalingen wist hij zonder groote inspanning naar behooren te leveren, en toen hij, op eene „desbetreffende vraag, te kennen gaf, zich, mocht hij „de geambieerde positie verwerven, nooit iets te zullen „laten voorstaan op zijne hooge geboorte, aarzelde „Resident Van Wijk niet langer, hem en geen ander „voor de vervulling der ontstane vacature in aanmerking te doen komen.

„Dit was de eerste sport op den ladder, die hem tot eer en aanzien zou opvoeren.”

(Wordt vervolgd.)

UIT DE CHINEESCHE PERS.

De Chineezzen en de Communistische Partij in Ned.-Indië.

In de „Sinar Sumatra” van 9 Juli 1924 is sprake van eene in den laatsten tijd waargenomen verhoogde activiteit der Communistische Partij in Ned.-Indië, waarbij op te merken valt, dat het aantal leiders van andere politieke vereenigingen in aantal afneemt en dat de Indische Regeering zich noch over de communistische propaganda, noch over het gesproken woord ten deze bijzonder ongerust maakt.

De nieuwe leer van „één voor allen en allen voor één” trekt in werkelijkheid den arbeidenden stand aan en houdt de gedachten van de werkloozen in het bijzonder bezig, waarop de Regeering te Canton (Zuid-China), die in dezelfde lijn stuurt, zonder twijfel invloed uitoefent.

Geheel uit vrijen wil volgen verscheidene Indische Chineezzen, onder leiding van Indische Communisten,

C. C. BORSTEN + DEN HAAG

Drogisterij „Het Gouden Kruis”
Joan Maetsuyckerstraat 177 - Den Haag - Tel. 71924

Specialiteit in Verpakte Geneesmiddelen

Groote sorteer. Kruiden en Ziekenverplegingsartikelen
Wasch- en Poets-Artikelen. Kwasten en Borstelwerk

Alle soorten Recepten worden aangenomen.

EXPORT naar INDIE VERPAKKING ONDER GARANTIE

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal / 80,000,000.-
Statutaire Reserve - 20,045,032.-
Buitengewone Reserve - 22,600,000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transmissies en Incasseeringen en Financieringen.

Schriftelijke en Telegrafische Credieten.

Reiscredietbrieven.

Deposito's.

Rekeningen-Courant.

Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken

Wanneer U

PERIODIEKEN

wilt uitgeven, wend U dan tot ons. Wij zijn daarvoor speciaal ingericht en kunnen derhalve voor

goede en tijdige aflevering

zorg dragen. Desgewenscht verzorgen wij voor U de

Administratie en Expeditie

Onze rotatiepersen staan gereed voor uw **grote oplagen**, onze prima snelpersen voor die tijdschriften, waarbij het vooral op **kunstdruk** aankomt

N.V. Drukkerij Ten Hagen

Nobelstr. 20, Den Haag, Tel. 11987*

DE BAS & Co., Bankiers

HEERENGRAGHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:: Safe-Inrichting ::

Nederlandsch Indische Handelsbank

Amsterdam Batavia Den Haag

Amoy, Ampenan, Bandoeng, Bombay, Calcutta, Cheribon, Gorontalo, Hongkong, Kobe, Makassar, Medan, Menado, Palembang, Pekalongan, Probolinggo, Semarang, Shanghai, Singapore, Soerabaya, Swatow, Tegal, Tjilatjap, Weltevreden

Kapitaal f 55.000.000.- Reserven f 20.000.000.-

WISBRUN & LIFFMANN

Veenestraat 35-37 - Tel. 12593 - Den Haag

DAMES MODEARTIKELN.

ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.

BALARTIKELN.

NIJMEGEN

Stoomververij en Chemische Wasscherij
GEBR. POLKAMP & Co

Fabriek en Kantoor:
Wolfskuilsheweg - Telefoon 1641

Filialen:
ZIEKERSTRAAT 4 te NIJMEGEN
BAKKERSTRAAT 60 te ARNHEM

Reinigt en Verft alles

BAHLMANN & Co

GROOTE MARKT 13-14-15

NIJMEGEN

Het Oudste en Soliedste adres
voor
MANUFACTUREN
DAMES- en KINDER-CONFECTIE

VOOR INDIË
ROODE EN GROENE SCHOENEN.
IN SUËDE EN GLACÉ.
VOORHANDEN BIJ
ANTOON PEPERZAK,
BROERSTRAAT 11 NIJMEGEN.

THEO WANDERS & Co.
Van Broeckhuysenstraat 15 — Tel. 2441
NIJMEGEN
Piano's - Vleugels - Orgels - Pianola's
Zeer gemakkelijke betalingsvoorwaarden
STEMMEN - REPAREREEN - VERHUREN - INRUILEN

J.H. KAPPÉ NIJMEGEN
BRANDSTOFFENHANDEL
AREND NOORDUIJNSTRAAT 15-17 - TELEF. 2336
Alle soorten **Brandstoffen**
prima en tegen concurrerende prijzen

Mevr. **JOH. VAN DER WISSEL**
Laan v. Meerdervoort 504
DEN HAAG

LEERARES PIANO- EN
ENSEMBLESPEL
SPREEKUR VAN 1.30 TOT 2.30

de Cantonsche leer, al is die dan ook in tegenstelling met de bestaande godsdienstige gebruiken in China en met het algemeen bekende feit, dat de Chinees in Ned-Indië zich, over het algemeen, weinig met de politiek bemoeit.

Doch degenen, die, ten gevolge van tal van sociale moeilijkheden, in de klem zijn geraakt, zoeken zich daaraan te onttrekken door aansluiting bij de communistische beweging en dat aantal is werkelijk niet zoo gering als men vermoedt.

Zij hebben onlangs te Semarang kunnen waarnemen, hoe daar ter plaatse eene samenkomst werd gehouden van de leden eener vereeniging, welke zich ten doel stelt den naam van den Chineeschen stam te verhoogen en waarin verschillende Chineezen spraken en vijandig bleken te staan tegenover „het kapitaal” en verder tal van Regeeringsmaatregelen aanvielen.

Volgens de meening van den schrijver, is dit streven naar verhoogen van den naam van den Chineeschen stam slechts het masker, waarachter men zich verbergt, eene tactiek, welke zeer goed wordt begrepen door die Chineezen, die geen materiaal willen leveren voor de Indische gevangenis.

Toch is het zijns inziens jammer, dat er reeds zoovele Chineezen zijn, die zich willen laten gebruiken tot instrumenten van eene politieke partij, zonder zich daarbij rekenschap te geven van de gevolgen dier aansluiting en zonder zich af te vragen, of daardoor de naam van den Chineeschen stam wordt verhoogd.

In elk geval is het pas nu gehoord, dat juist de Chineezen te Semarang dit in de vergadering hebben willen doen.

Degenen, die daarvan het slachtoffer werden, waren zij, die zich nu eenmaal met het roode merk wilden stempelen.

De voorspiegelingen van de Communisten van een hemel op aarde, als hun leer van één voor allen en allen voor één wordt opgevolgd, zullen, naar schrijver's meening, zonder kapitaal moeilijk te verwezenlijken zijn, niet alleen omdat kapitaalvorming voor de maatschappij noodzakelijk is, doch ook omdat er, behalve een wereld van verschillende soorten van arbeiders, ook nog een andere samenleving bestaat, welke aan tal van arbeiders de gelegenheid geeft om in hun levensonderhoud en dat van hun gezin te voorzien.

De handels- en industriële Chinees in Indië laat zich niet spoedig beïnvloeden door de communistische gepeperde bespiegelingen, doch het feit valt niettemin vast te stellen, dat verschillende personen zonder dat handelsbloed, ten einde in hun levensonderhoud te voorzien, zich aansluiten bij de Communistische Partij.

Onder die lieden zullen zeker personen zijn, die, wegens ongeschiktheid voor hun werkkring, gedwongen werden een anderen weg op te gaan en aansluiting bij het roode element te zoeken, met het gevolg dat zij op de vergadering te Semarang aanwezig waren en niet wilden nalaten in die vergadering hunne voeten op het podium te zetten.

Het merkwaardige van dit geval was evenwel dat het gehoor hen niet beschouwde als Communisten, doch als Chineezen van eigen stam, hetgeen voor de werkelijke Communisten nu niet bepaald aangenaam was waar te nemen.

De Chinees, dit is algemeen bekend, is nu eenmaal sterk gehecht aan familiebanden.

In die familie treft men aan rijken, armen en zwerfers, doch allen stellen toch de familiebanden op hoogen prijs.

Voor hen, zoowel voor de ouden als voor de jongeren van dagen, zal de leer van één voor allen en allen voor één geen ondergrond zijn voor de samenleving en zal het Communisme, in aanmerking genomen de eeuwenoude gebruiken in het Chineesche familieleven, er moeilijk ingang vinden.

Literatuur-Overzicht.

Handboek voor Cultuur- en Handelsondernemingen.

Bij J. H. de Bussy te Amsterdam is verschenen de 37e jaargang van het Handboek voor Cultuur- en Handelsondernemingen in Nederlandsch-Indië.

Deze betrouwbare gids is blijkbaar wederom met de grootste zorg samengesteld en daardoor onmisbaar voor allen die wenschen te worden ingelicht omtrent vereenigingen, maatschappijen, ondernemingen enz. die geïnteresseerd zijn bij landbouw, mijnbouw, nijverheid en handel in Oost-Indië.

Verder bevat het handboek o.m. een opgave van inrichtingen van landbouwkundig en technisch-koloniaal onderwijs, van instellingen en vereenigingen in Neder-

F. BARTELS,

Schenkweg 90 - Den Haag.
DAMESKLEERMAKER EN BONTWERKER.

ONTVANGEN de nieuwste modellen
JAPONNEN, BLOUSES etc.

C. J. L. VERMEULEN'S
ONVERANDERLIJKE VERGROOTINGEN
1e KLAS WERK :: :: ZEER LAGE PRIJZEN
TOUSSAINTKADE 20
VERZENDING NAAR OOST- EN WEST-INDIË

land met Oost-Indië in betrekking staande, een alphabetische lijst van in het boek genoemde personen en firma's, enz. enz., alles bijeengebracht in ruim 2000 druks.

Inlandsch onderwijs in de Padangsche Bovenlanden vóór 1850.

Als overdruk uit het Tijdschr. van het Kon. Batavia'sch Genootschap van K. en W. (Deel 84, afl. 1) ontvingen een historisch opstel van den hr. H. E. Steinmetz, getiteld: Inlandsch onderwijs van Overheidswege in de Padangsche Bovenlanden vóór 1850. De grondlegger, invloed en zijn persoonlijke bemoeienissen op dit gebied.

De schr. doet ons kennis maken met een aantal van het eerst gepubliceerde stukken, behorende tot de gelaat papieren van C. P. C. Steinmetz, de eerste resident van genoemd gebied, die blijkbaar een voorstander was van volksoontwikkeling; in die dagen een niet-alledaagsch verschijnsel!

Het desbetreffende besluit van dien resident, teerd: Fort de Kock 25 Nov. 1843, is stellig zeer meermalen waardig, waarom we dit hier in zijn geheel doen volgen.

De Resident der Padangsche Bovenlanden, De noodzakelijkheid beseffende eener tegemoetkoming in het gebrek aan onderwijs der Maleische jeugd, en door de genomen proeven de overtuiging hebbende verkregen dat er geen zwarigheid bestond tegen het te dien einde oprigten van Scholen, waarvoor dat onderwijs systematisch wordt gegeven.

Overwegende dat van Gouvernementswege geen gaven worden toegestaan om dat doel te bevorderen, derhalve uit de voorhanden zijnde middelen daarin worden voorzien.

Heeft goedgevonden en verstaan:
Te bepalen dat bij elk Civiel etablissement zal worden opgericht eene School, waarin de Maleische jeugd zal worden onderwezen in het Maleisch lezen en schrijven, het rekenen met Europeesche cijfers tot en met de genoemde regel van drie; en, voor de meergevoerde de eerste beginselen der aardrijkskunde; zullende zorgvuldig worden vermeden godsdienstige beginselen, maar aan te roeren, evenals vermeden moet worden Maleijer opzettelijk Europeesche kleederdragt te aannemen.

2. Al verder te bepalen dat Scholen, hier bedoeld, zullen staan onder het direct toezicht der ambtenaren met het plaatselijk Civiel Gezag belast, die deswege verantwoordelijk zijn aan den Resident. Voorzoo veel mogelijk, zullen de Inlandsche schrijvers als onderwijzer geëeren, tenzij dat zich beter daartoe geschikte personen plaatselijk mogten voordoen.

3. Te arresteeren het aan dit besluit geannexeerde Reglement omtrent de inrigting der Maleische Scholen in de Padangsche Bovenlanden.

4. De Ambtenaren, met het Civiel gezag belast, aan te schrijven elk eene afzonderlijke voordragt te doen van de eerste oprigting eener School te hunnent, na de wege met de Larashoofden te zijn overeengekomen.

Justitieele statistiek van Ned.-Indië over het jaar 1921.

Verschenen is de justitieele statistiek van Nederlandsch-Indië over het jaar 1921, samengesteld bij het hoofdkantoor van het gevangeniswezen en uitgegeven volgens den nieuwen opzet, welke het eerst bij justitieele statistiek over 1920 werd toegepast. Bepaald vroeg is men met deze statistiek niet en al moge het zijn, dat het verzamelen der gegevens vooral uit Buitengewesten zeer tijdrovend moet zijn, toch is het vreemd aan in einde 1924 de betrekkelijke statistiek over 1921 te zien verschijnen. Hieruit blijkt tevens, weinig kans schijnt te bestaan, dat deze achterstand wordt ingehaald. Zou het daarom niet beter zijn, dat statistieken over 1922 en 1923 werden nagelaten en in 1925 dadelijk de justitieele statistiek over 1924 in werking nam?

Intusschen zijn de verstrekte gegevens geenszins van belang ontbloeit, al blijkt daaruit in de eerste plaats dat aan het einde van 1921 een vrij aanzienlijke stand in de rechtspleging bestond.

De Onrust in Indië.

Onder dit opschrift schrijft de Haagsche Post van 20 Dec.: „Wij hebben niet zonder belangstelling kennis gemaakt met het Gedenkboek (1908—1923) der Indische Sische Vereeniging. Op den omslag een vlag van „Indonesië”, d.i. Nederlandsch-Indië: een roode baan, een witte baan, in het midden een buffelkop; en de gehele tekst gedrukt met bruinen inkt. Nergens ook maar een enkele naam; wij hooren niet uit welke personen de Commissie van Redactie bestaat, en een dozijn artikelen zijn alle zonder onderteekening. Maar het geheel

Melkrichting „DUINDIGT” Beek, h. S ephensonstr. Tel. 3450
Valkenboschlaan 200 - Tel. 3477

— zijn de adressen voor —

MELK, BOTER, KAAS, EIEREN, ETC.

TEGEN DE MEEST SCHERP
CONCURREERENDE PRIJZEN

THUISBEZORGING ZONDER PRIJSVERHOOGING

— Hoogachtend, MELKINRICHTING „DUINDIGT” —

Bloemenmagazijn
J. Ch. v. WESEMAEL
Valkenboschlaan 55
DEN HAAG TELEFOON 35986

DAMES
 welke hun haar een blijvende ondulatie willen geven
 prefereeren
JAC. BOSMAN, Coiffeur de Dames
FRED. HENDRIKLAAN 262 TEL. 52551
*Haarwasschen, Manicure, Massage, Ondulation Marcel
 Prima Haarwerken*

Wordt gevestigd
Thomsonlaan 93
DEN HAAG

Vleeschhouwerij „Insulinde”
*Ex-Leverancier van Z.-Excell. G.-G. van N.-I.
 De Graaf van Limburg Stirum.*
Uitsluitend Hollandsch Vleesch
 Aanbevelend, **K. TERPSTRA**

boekje en elk artikel ademt een geest van verzet, wrok en haat jegens de „vreemde overheerschers”. Van dien geest geven eenige citaten uit het opstel „Drie honderd jaren overheersching” een tamelijk juist beeld. De beschouwingen welke de Haagsche Post aan die citaten vastknoopt, zijn eene kennismaking ten volle waard.

Statistisch jaaroverzicht voor Ned.-Indië.
 Weeden wij kort geleden de verschijning melden van het eerste stuk dezer voor Indië nieuwe publicatie, te weten onderdeel vormend van „de Jaarcijfers voor het Koninkrijk der Nederlanden, afd. Koloniën”, thans is ook bij de Landsdrukkerij te Weltevreden het tweede deel uitgekomen.

Hoofdstuk X, Handel, geeft veeljarige overzichten van het beloop van het handelsverkeer met het buitenland, terwijl de zoo belangrijke uitvoerproducten suiker, rubber, copra en thee afzonderlijke behandeling vinden. — Xle hoofdstuk, Prijzen, geeft een beeld van de veranderingen der indexcijfers van de handelsartikelen groot- en kleinhandel, alsmede van die der kosten van levensonderhoud van een Europeesch gezin. Dauidelijk ziet men hoe de kosten van den index 100 in 1913 namen tot 223 in 1920, om daarna met lichte schommelingen te dalen tot 178 in Juli 1924. — Hoofdstuk XII, Bank- en Bankwezen, bevat o.a. een overzicht der nieuwe vennootschappen, gespecificeerd naar den aard der bedrijven en de kapitaalsaantooning van alle in Indië werkzame vennootschappen. — Hoofdstuk XIII, Financiële middelen, geeft tienjarige overzichten van den toestand en bedrijfsresultaten van spoor- en tramwegen, telegraaf- en telefoondienst, enz. — Het XIVe en XVde hoofdstuk geeft een overzicht van het Staatsbudget. De materie wordt verdeeld in twee hoofdonderdelen: organisatie en financiën.

Hoofdstuk XVI, Handelsbl. van 20 Nov. waaraan 't bovenstaande is ontleend, geeft een gedetailleerd overzicht van den inhoud en besluit met de opmerking dat deze publicatie als gevolg der werking van de commissie voor de statistiek wel aantoon, hoe zij gepoogd heeft te zetten in 't algemeen droge karakter van statistieken om te zetten in een levendige foto van alles, wat het geestesleven betreft. De innige wisselwerking tusschen de wijze van bestuur en het sociale leven is op zijde voor bladzijde na te spuren en te volgen. Het belang stelt in het publieke leven, zal hieraan gelegenheid vinden zijn actuele kennis te verrijken en te verruimen.

Het boekwerk is voor f3 verkrijgbaar bij den boekhandel en bij de afd. A. het departement van landbouw, verkeer en handel te Buitenzorg.

Het Te stuk ad f4.— vormt het een afgerond geheel.

Indië. Geïllustreerd Tijdschrift.
 Inhoud van afl. 20. Het zieleleven der Indonesiërs (vervolg), door N. — De suikerindustrie op Java, hare geschiedenis en ontwikkeling (vervolg), door H. Ch. — van der Mandere. — De kalong (vliegende hond), door G. B. — West-Indië. De Surinaamsche Katoen-, landbouw- en Handel Maatschappij, (ontleend aan de afd. A.).

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.
 Inhoud van No. 21. De koffiebloeit en de suikerplanten, door Dr. A. J. Uité. — Rubber matverwerking. — Irrigatie in Nederlandsch-Indië (critische bespreking door A. J. Koens van het onder dezen titel verschenen boek van ir. Th. D. van Maanen). — Sprokkelingen uit de buitenlandsche pers. — Buitenlandsche statistiek in Indië (ontleend aan Econ.-Stat. Berichten). — Een grootsch landbouw-bedrijf. De Pamanoeakan-landen (eerste gedeelte van een uitvoerige beschrijving).

De Indische Mercur.
 Afl. 52. Handelsbeweging van suiker in de verschillende landen der wereld in het jaar 1924, door Dr. H. C. Geerligts (vervolg). — De laatste gegevens om Inlandschen landbouw op Java en Madoera, van de jaren 1916 tot en met 1922, door C. W. Geerligts. — Korte mededeelingen betreffende den in- en uitvoerhandel op Java en Madoera. — Kultuurberichten. — Kleinere mededeelingen. — Verslagen van maatschappijen, enz. zoodaer de overige wekelijksche rubrieken. De afd. Handelsmuseum van het Koloniaal Instituut heeft recente literatuur over rubber.

Zendingsperiodieken.
 Annalen Missiehuis Tilburg. Jan. '25. — Het begin van den R.K. Godsdienst op de Kei-eilanen. — Naar herinneringen van Justinus Melau, van den

stam der Renjoets, te Langgoer, beschreven door Pr. J. v. d. Bergh. — Vooruitgang op Zuid Nieuw-Guinea. Eerste doopfeest te Wendoe, door Pr. J. van der Kooy. — De Banier. 14 Nov. '24. Missionaire Pandita Djawa's. III. De Indische actie, door W. F. C. van Helsingdingen. — Artikel 123 Reg.-Reglement, door Ds. Breijer (Ibid. 21 Nov. '24). — De Java-Post. 21 Nov. '24. Artikel 123 van het Regeerings Reglement.

Ned.-Ind. Rubber- en Thee-Tijdschrift.
 Uit den inhoud der afl. van 15 Nov. '24. Circulaire resultaat ingekomen antwoorden inzake enquête rubberverpakkingen in tabaksmatten. — Mogelijkheden en verbeteringen voor de cultuurondernemingen op Sumatra's Oostkust, door Dr. A. W. R. de Jong. — De koffiecultuur. De koffiebloeit en oogsttaxaties, door Dr. A. J. Uité. — Maatregelen tegen koffiebessenboeck.

Indisch Militair Tijdschrift.
 Inhoud der Nov.-afl. De verrichtingen van de Fransche Intendance vóór en tijdens den grooten oorlog, door J. A. Luymes (slot). — De ontplooiing der divisie, door C. H. — Het Vreemdenlegioen sedert den wereldoorlog. — Twee beginselen voor den Infanterie-aanval in den bewegingsoorlog. — Het kampioenschap dienstpaarden 1924. — Verantwoording van ten behoeve van „Indisch Bronbeek” ontvangen gelden. — Overzicht van tijdschriften.

Orgaan der Ned. Ind. Officiersvereniging.
 Het Sept.-Nr. vangt aan met het tweede vervolg van „De operatiën der Centralen tegen Servië”. — Kapitein F. Treffers vermeldt de voornaamste veranderingen in de rechtspleging bij de landmacht. — Behalve bijzonderheden over het overleg met de salariscommissie, bevat het Nr. dan nog een overzicht van hetgeen in den Volksraad gesproken is over verkrijging van gelijkstelling van de militaire pensioenen van voor 1920, zulks in verband met de verschijning eener brochure, uitgegeven door het Verbond van vereenigingen van oud-onderofficieren van het N.-I. leger.

Bulletin Bond van Geneesheeren in Ned.-Indië.
 Bulletin No. 219 (van Nov. '24) bevat o.m.: Wat weten wij van de pharmacologische werking van Inlandsche geneesmiddelen? door K. J. Holtappel. — De definitieve voorstellen van de Commissie voor vaststelling van de salarissen van Gouv.-ambtenaren.

De Indische Post.
 Het jongste Nr. bespreekt het bestaan der Indische Staatsspoorwegen op 6 April 1925, geeft een interview met mr. Gerritzen over de wijze van belastingheffing, welke hij onjuist vindt, vertelt iets over het schrijven van een filmscenario, over rijmelarij, over het uitvoeren van tijgers, over de behandeling van de Vlootwet in den Volksraad, de jongste Volkenbondbeslissingen en over de Russisch-Chineesche overeenkomsten. (Vad.)

Handboek ten dienste van de suikerriet-cultuur en de rietsuiker-fabricage op Java. Vierde deel. De rietsuiker-industrie in de verschillende landen van productie. Historisch, technisch, economisch en statistisch overzicht over de productie en den uitvoer van den rietsuiker, door Dr. H. C. Prinsen Geerligts. — Tweede herziening en bijgewerkte druk, uitgegeven door de Vereeniging Het Proefstation voor de Java Suiker Industrie. Met kaarten. (Amsterdam, J. H. de Bussy).

Iets over de vroegere en de nieuwe militaire pensioenen, door A. (Vrijzinnig Weekblad, 21 Nov. '24).

Naar Indië voorheen en thans (slot), door K. (Oms Element, 20 Dec. '24).

De Vlootwet in den Volksraad. (Orgaan van den N.-I. Pol. Econ. Bond, 20 Nov. '24).

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chineesche pers. 1924, No. 47. (Bureau voor de Volkslectuur en aanverwante aangelegenheden te Weltevreden).

De koloniale school voor vrouwen en meisjes te 's-Gravenhage. — Een Landvoogd-verlofganger (Jan Pieterszoon Coen), door S. Kalff. — Herziening van de salarissen van landsdienaren. (De Indische Verlofganger, 26 Dec. '24).

Dienst voor Waterkracht en Electriciteit in Nederlandsch-Indië. Zesde jaarverslag 1923. (Verkenning, onderzoek en ontginning van waterkrachten. Bouw en bedrijf van elektrische centrales en overbrengingsleidingen. Studies, publicaties en adviezen. Water-

NIJMEGEN
GEBS v. WOERKOM
TELEFOON 117 .: NIJMEGEN
 KOLONIALE WAREN, COMESTIBLES,
 DELICATESSEN. - ALLE INDISCHE
 RIJSTAFEL INGREDIËNTEN. SAM-
 BALLANS-ATJARS, BOEMBOES, KROEPEKS enz.

MEUBELEN
 voor elken stand, voor elke beurs
 en in alle stijlen
Meubelmakerij P. H. VERSTEGEN
 Platenmakerstraat 7 - NIJMEGEN - Ziekenstraat 16

Effecten- en Wisselbank Bouvy
 Lange Burchtstraat 14 - Nijmegen - Telef. 2480 en 2481
 EFFECTEN - COUPONS - ASSURANTIËN
 DEPOSITO'S met EFFECTEN-ONDERPAND
 op nader overeen te komen voorwaarden
BRANDKLUIS - INCASSI - VREEMD GELD

Piano's Orgels
C. A. J. VAN KALMTHOUT
 Tel. 1562 NIJMEGEN Tel. 1562
 Bisschop Hamerstraat 1-1a
Vleugels Kunstspelpiano's

BRANDSTOFFENHANDEL
 2e Walstraat 102 - Telef. 1079
 HANDEL IN ALLE SOORTEN
BRANDSTOFFEN
 TEGEN SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN
F. L. VAN WEZEL

NIJM. GOEDERENVERVOER
WILLEM v. WEZEL
 V. d. Havestraat 2-4 .: Telefoon 2670 .: NIJMEGEN
 VERHUIZINGEN - DIENSTVERRICHTING - GARDE-MEUBLES

Y. J. VAN BEEK
 NIEUWE MOLSTRAAT 35 .: DEN HAAG
 WASCH-, STRIJK- EN GLANSINRICHTING
 MET AFDEELING CHEMISCHE WASSCHERIJ
 SPECIALE PRIJZEN VOOR VERLOFGANGERS

M. J. J. ESKES - DEN HAAG
 DAMES- EN HEERENKLEEDERMAKER
 SNEEUWKLOKJESSTRAAT 15
Prima Engelsche en Schotsche Stoffen
 Eerste klas Bewerking Lage Prijzen
 ATELIER VOOR KEEREN EN REPAREEREN

Dienstverrichting „Voorwaarts”

Jan Evertstraat 19 - Den Haag - Tel. 16684

Bestuur en Personeel van bovengenoemde Dienstverrichting wenschen de geachte Cliëntele en Donateurs

veel voorspoed in 1925

VERKOOPLOKAAL
v. Slingelandstr. 52
Prima 2de Hands-Meubelen
Beste adres voor Verlofgangers of die zich voor goed willen inrichten

RECOURT'S Striikinrichting

WEIMARSTRAAT 251 - DEN HAAG

is **het adres** voor behandeling van fijne goederen als BOORDEN, OVERHEMDEN, BLOUSES enz.

Prijzen BILLIJK - Afwerking KEURIG

UTRECHT.

Stichtsch Bouw- en Woningbureau

Stationsplein - ZEIST - Telefoon 81

Ontwerpen en Uitvoeren van plannen voor Landhuizen en Villa's, enz. enz.
Aankoop, Verkoop en Verhuren van vaste goederen en gemeubileerde perceelen.
Directeur: P. A. EBELING, Architect

NIEUW PARIJS
Langestraat 35 - AMERSFOORT - Tel. 308
Luxe- en Huishoudelijke Artikelen
Glas-, Porcelain-, Aardewerk
SPEELGOED
Uitgebreide sortering tegen scherp concurrerende prijzen.
HET ADRES voor H.H. Leden van „Oost en West”
WED. J. LOHMANN

„DE STAD UTRECHT”
OUDE GRACHT 194 TELEFOON 4198
bij de Gaardbrug, einde Lijnmarkt.
Glas, Porselein en Aardewerk
GRATIS VERPAKKING VOOR INDIË.
GARANTIE VOOR BREUK.

Het beste adres
voor de levering van Koloniale Waren
en Comestibles is
P. VROLIJK, Haagsche str. 1
Telefoon 52159
THUISBEZORGING ZONDER PRIJSVERHOOGING

krachts- en electriciteitswetgeving). Met kaarten en grafische voorstellingen. (Weltevreden, Landsdrukkerij).

Suriname.

„De West” schrijft:
Bij besluit van den gouverneur is, bij wijze van proef, een groot boschcomplex, na vanwege het boschwezen te zijn onderzocht, gereserveerd ten behoeve van een (eventueel) grootbedrijf.

Bedoeld complex wordt begrensd: in het noorden door een lijn van het Oosten naar het Westen en gaande door het punt, waar Tempatie en Kleine Commewijne samenstromen; in het Oosten door een lijn loopende van het Noorden naar het Zuiden, welke lijn de Noordgrens op 16 K.M. ten Oosten van het punt waar Tempatie en Klein-Commewijne samenvloeden, snijdt; in het Zuiden door een lijn loopende recht Oostwaarts van de monding der Sarakreek, en in het Westen door een lijn, loopende van het Noorden naar het Zuiden, welke lijn de Noordgrens 26 K.M. ten Westen van het punt waar Tempatie en Klein-Commewijne samenkomen, snijdt.

Met afwijking van de resolutie van 9 October 1922 No. 3592 (G. B. No. 77) zullen in dit complex voortaan slechts houtconcessiën voor den tijd van een jaar verleend worden, welke concessiën met eenzelfde lijdsduur kunnen worden verlengd.

Indien voor zekere terreinen binnen dit gebied nieuwe concessiebepalingen noodzakelijk mochten worden geacht en deze terreinen eventueel reeds geheel of gedeeltelijk in concessie mochten zijn uitgegeven op den voet van de aangehaalde resolutie van 9 October 1922, zullen de betrokken concessionarissen het recht van voorkeur verkrijgen om hunne perceelen onder de nieuwe voorwaarden te doen verlengen. Ingeval genoemde concessionarissen van dit recht geen gebruik wenschen te maken, zal de hun verleende concessie na alloop daarvan niet worden verlengd.

Wijziging van de Bauxietverordening. De w.d gouverneur heeft het volgende ontwerp ingediend tot wijziging van de bauxietverordening:

Art. 7. De Bauxiet-verordening 1919 wordt nader gewijzigd als volgt:

1e. Het eerste lid van art. 8 wordt gelezen:
„(1) Aan de koloniale kas wordt vooruitbetaald een concessierecht: voor het eerste jaar ten bedrage van tien cents per hectare; voor het tweede jaar ten bedrage van twintig cents per hectare; voor elk volgend jaar ten bedrage van vijftig cents per hectare.”

2e. art. 9 vervalt.

3e. Art. 10 wordt gelezen als volgt:

„(1). Hij, die een of meer concessies tot exploitatie van bauxiet heeft verkregen, is verplicht gedurende zes jaren jaarlijks, te rekenen van den ingang der eerste verkregen concessie, ten minste twintig ton van 1000 K.G. voor elke 100 H.A. of gedeelte van 100 H.A., berekend naar de gezamenlijke oppervlakte van de hem in concessies afgestane terreinen, te winnen.”

„(2). Na het zesde jaar moet de jaarlijksche minimum-opbrengst, in het vorig lid bedoeld, bedragen 2 ton van 1000 K.G. per H.A.; de gouverneur is echter bevoegd om, den Raad van Bestuur gehoord, vóór het einde van het zesde jaar deze jaarlijksche minimum-opbrengst op een grootere hoeveelheid per H.A. te bepalen.”

„(3). Boven het in art. 8 bedoelde concessierecht is de concessionaris verplicht van de van den domeingrond gewonnen bauxiet bij uitvoer in welken vorm ook, hetzij gezuiverd, hetzij met andere bestanddeelen vermengd, aan de koloniale kas te betalen een royalty van 25 cents per ton van 1000 K.G., of gedeelten van een ton of van zoodanig hooger bedrag, als de gouverneur, den raad van bestuur gehoord, bij het verleenen van de concessie bepaalt.

„(4). Wordt de krachtens het tweede lid vereischte jaarlijksche minimum-opbrengst in eenig jaar niet bereikt, dan is de concessionaris aan de koloniale kas eene boete verschuldigd tot het bedrag, dat voor het ontbrekende had moeten worden betaald aan royalty, overeenkomstig het derde lid van dit artikel en aan bauxiet-belasting, berekend over hetzelfde aantal tonnen.

„(5). De gouverneur is bevoegd om, den raad van bestuur gehoord, en met opgaaf van redenen, ontheffing te verleenen van de in het eerste en in het tweede lid bedoelde boete.

„(6). De gouverneur geeft, den raad van bestuur gehoord, de noodige voorschriften omtrent het toezicht op de naleving van deze bepalingen.

„(7). Wanneer een concessionaris drie malen een boete

SAGEWKA's Muziekschool
OPGERICHT 1916
Vaillantlaan 27 Den Haag
Privaat- en Cursuslessen Piano, Violoncel
Mandoline, Banjo, Gitaar en Luit.
VRAAGT PROSPECTUS
INSTRUMENTEN IN HUUR EN HUURKOOP

Familiewasscherij van den Eersten Rang
Firma G. HILBERINK Sr. - Apeldoorn
OPGERICHT 1870 TELEFOON 1111
Helder waschgoed - Minimum slijtage
Concurrerende prijzen Geen vermissingen
Chloor wordt niet gebruikt voor het bleeken
VRAAGT GRATIS PRIJSCOURANT EN INLICHTINGEN
Verzending door het geheele land

als bedoeld in het vierde lid van dit artikel heeft moeten betalen, dan wel wanneer hij een krachtens die bepaling te betalen boete binnen den door den gouverneur vastgestelden termijn niet heeft voldaan, is de gouverneur bevoegd om, den raad van bestuur gehoord, en met opgaaf van redenen, diens concessies alle of ten deele te trekken.

Art. 2. De bedragen, genoemd in art. 1 onder 1e de deze verordening worden geacht te gelden sedert 1e Januari 1924.

Deze verordening treedt in werking op den dag, volgende op dien van hare afkondiging.

In zijn memorie van toelichting schrijft de gouverneur o.m.:

De N. V. Surinaamsche Bauxiet Maatschappij heeft de maand Mei l.l. verzoekschriften ingediend, om de bepalingen, welke zij heeft tegen eenige der thans geldende bepalingen van de Bauxietverordening 1919 en van de verordening op de Bauxietbelasting, te willen ophellen om het haar mogelijk te maken het bedrijf met krachten te kunnen voortzetten en wel zoodanig, dat zij concurreren kan met bauxietproducerende ondernemingen in andere landen, welke met minder lasten, dan in Suriname opgelegd worden, bauxiet ontginnen.

Gouverneur van Heemstra, die op het tijdstip van indiening van deze verzoekschriften op het punt stond naar Nederland te vertrekken, achtte het raadzaam, geen voorstellen te dezer zake zouden worden ingediend, voordat overleg was gepleegd met den minister van Koloniën en den vertegenwoordiger der maatschappij in Nederland, aangezien het meerendeel der aangevoerde bezwaren betrekking had op de wijzigingen van de bepalingen van de Bauxiet-verordening, welke door den minister indertijd in overeenstemming met den toenmaligen vertegenwoordiger der maatschappij in Nederland waren aangegeven, om in de verordening (G. B. No. 76) te doen aanbrengen.

De resultaten van dat overleg vinden hun uitdrukking in het bijgaand ontwerp tot wijziging van de Bauxietverordening 1919 en in het mede aan de Staten aangelegd boden ontwerp tot wijziging van de verordening op de bauxietbelasting.

De ondergeteekende erkent ten volle, dat met de bij bedoelde wijzigingen een groote concessie aan Bauxiet-Maatschappij wordt gedaan, vooral waar een verlichting geldt van de vroeger met instemming der maatschappij zelve gestelde voorwaarden.

Tot het doen van de voorstellen zou echter niet overgegaan, indien niet vaststond, dat het handhaven van de geldende bepalingen de rentabiliteit van het bedrijf onmogelijk zou maken.

Behalve het vorenstaande heeft ook als beslissende overweging gegolden, dat tegenover deze tegemoetkoming twee voordeelen te boeken zijn, welke niet anders dan in het belang van het land kunnen zijn.

In de eerste plaats heeft de maatschappij de bepalingen toegezegging gedaan om krachtig voort te gaan met ontginning van het in haar concessiën gelegen bauxiet. Dit zal geleidelijk voeren tot een vermeerdering van landsinkomsten, welke de derving van inkomsten ten gevolge van deze voorstellen, ruimschoots zullen vergoeden.

In de tweede plaats heeft de maatschappij zich bereid verklaard om, ingeval van opheffing van de door haar aangevoerde bezwaren, aan Suriname feitelijk kosteloos n.l. tegen ontvangst van f 1, over te dragen haar station voor draadloze telegrafie in den Cultuurtuin, met al wat daarbij behoort en met geen ander voorbehoud, dan dat zij voor den verderen duur harer loopende concessiën het recht verkrijgt tot kosteloos radiotelegrafisch verkeer ten dienste van haar bedrijf tusschen Paramaribo en Moengo, onder verplichting harerzijds te laten genoemde plaatse gouvernementen-telegrammen op te nemen en door te geven.

Verzekert de eerste toegezegging naar de hoogste waarschijnlijkheid eene vermeerdering van de direct met bauxietwinning verband houdende landsinkomsten en niet onder cijfers te brengen indirect voordeel uit de gere opbrengsten van andere middelen; de tweede toegezegging verzekert aan Suriname een duurzaam eigen beheer te voeren radiotelegrafische gemeenschap met de buitenwereld op weinig kostbare wijze, mede bovendien in vereeniging met de eerlang uit Curaçao te ontvangen kleinere draadloze toestellen, de gemeenschap met de meer afgelegen buitendistricten hoorlijk zal zijn te onderhouden.

De toegezegging en bereidverklaring van de Maatschappij hangen echter onverbreekelijk samen met de tot standkoming van de bovenbedoelde wijzigingen en wel zoodanig, dat de overdracht van het draadloos station na het in werking treden er van zal plaats hebben.

J. KRUG - DEN HAAG
Schoen- en Laarzenmaker
DENNENWEG 15 TELEF. 14381
Specialiteit in Rijlaarzen
Driemaal bekroond met eerste prijzen
Referentiën van Eerste Families ter inzage

Wissel In- en Verkoop
Credietbrieven
Telegrafische
Uitbetalingen

Hollandsche Bank voor West-Indië

Heerengracht 471 **AMSTERDAM** Telefoon N. 3290
CURAÇAO **CARACAS**
130 **VENEZUELA**
Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië,
Venezuela, Columbia en Midden-Amerika.

Incasseeringen
Handelsinformaties
Rembours- en
Document.-Credieten

In verband hiermede zal eene spoedige behandeling van het ontwerp door den ondergeteekende zeer op prijs worden gesteld.

De Maasbode van 16 December schrijft over het internaat voor boschnegerkinderen door de R. K. Missie van de Boven Cottica, op het dorp Tamarin, gesticht en onder leiding staat van Pater Wolterboer. Dit is een internaat voor jongens. Maar de Pater wenschte daarvoor een internaat voor meisjes te hebben.

Hij heeft daartoe aangeklopt bij de Overste der Zusters Franciscanessen te Roosendaal (N. Br.). De Overste, Mère Angeline, is met een assistente Soeur Joseph, de zee overgestoken, heeft ter plaatse een onderzoek ingesteld en ten slotte het besluit genomen om dit nieuwe werk aan te vatten. De Zusters Franciscanessen te Roosendaal (Panthenrecollectinen van de Onbevleete Ontvangenis heeten precies) hebben een boekje uitgegeven over haar nieuwe onderneming en daarop vestigt „De Maasbode” aandacht. Dit is een heldhaftige onderneming — aldus het blad — waarbij de goede werken, welke wij om ons heen ons aanvatten, niet vergeleken kunnen worden...

Curaçao.

Scheepvaart.

De Amigoe di Curaçao geeft eene aardige vergelijking van de havencijfers voor Hamburg, Antwerpen, Nieuwe Waterweg, Rotterdam en..... Curaçao. Wij nemen dit stuk onverkort over.

In de haven van Hamburg zijn in September binnenkomen 1004 schepen, metende 1.253.662 ton, tegen 83 schepen, metende 1.351.392 ton in September 1923, zijnde een vermindering met 199 schepen en met 730 ton.

In de haven van Antwerpen zijn in Sept. binnenkomen 830 schepen, metende 1.398.087 ton (herleid tegen 771 schepen, metende 1.197.771 ton (herleid) in September 1923. Er is dus een vermeerdering van 59 schepen en met 201.316 ton.

De cijfers van de havenbeweging over de eerste 9 maanden van 1924 en 1923 zijn (met herleiding van Antwerpsche cijfers om ze vergelijkbaar te maken):

HAMBURG		ANTWERPEN		ROTTERDAM	
Schepen.	Ton.	Schepen.	Ton.	Schepen.	Ton.
9069	11.297.190	7111	11.890.571	7359	10.869.001
10262	11.644.065	7981	10.785.025	5912	8.338.558
1193	347.165	Meer 130	meer 1.095.547	1696	2.870.242
N. WATERWEG		ROTTERDAM			
Schepen.	Ton.	Schepen.	Ton.	Schepen.	Ton.
8439	12.215.604	7359	10.869.001	6743	9.345.362
1696	2.870.242	+1447	+2.530.443		

Over de eerste 9 maanden van 1924 heeft dus de havenbeweging van den Nieuwen Waterweg die van Antwerpen met 325.033 ton overtroffen, terwijl het verschil ten nadeele van Rotterdam in deze 9 maanden 1923-24 1570 ton bedroeg.

Bovenstaande statistiek geeft een duidelijk overzicht van de betekenis van de scheepvaartbeweging in de grootste zeehavens van het vasteland van Europa. Het is eigenlijk een dwaasheid nu reeds Curaçao te vergelijken met een dezer drie havens. Toch is het goed, alleen reeds om te laten zien hoever we er van afstaan.

Om de vergelijking nauwkeurig te maken, moeten we de cijfers van de inhoudsmaten der schepen van onze haven eerst herleiden, omdat ze niet in Register Ton, zoals in de 3 genoemde Europeesche havens, doch in Register Ton worden. En één Reg. Ton is 100 kub. voet of 2.83 M³.

Over de 9 eerste maanden van dit jaar, dus tot en met September, was de havenbeweging van Curaçao:

1072	zeilschepen	met	293.633 M ³ .
1293	stoomschepen	met	8.325.929 M ³ .
2365	schepen	met	8.619.562 M ³ .
		of	3.045.781 R.T.

Zoodat over de eerste 9 maanden van dit jaar de

scheepvaartbeweging dezer havens het volgende beeld vertoont:

N. Waterweg	8439	schepen	12.215.604	R.T.
Rotterdam	7359	"	10.869.001	"
Hamburg	9069	"	11.297.190	"
Antwerpen	7111	"	11.890.571	"
Curaçao	2365	"	3.045.781	"

Zoodat Curaçao, wat het aantal schepen betreft, ruim 1/3 heeft van Antwerpen en Rotterdam en bijna 1/4 van Hamburg en wat de tonnenmaat aangaat, heeft Rotterdam 3/4, de Nieuwe Waterweg ruim 4 maal meer dan Curaçao.

Hierbij sluit zich aan het bericht van een nieuwe stoomvaartlijn, die Curaçao in haar vaarplan opgenomen heeft:

Den 5en November is van Marseille het s.s. Edith Cavell vertrokken van de Société Générale de Transports Maritimes, welke boot hier ongeveer den 10en December kan aankomen. Hiermede opent deze stoomvaartlijn een geregelden dienst tusschen Guyana, Trinidad, Curaçao, de Antillen, Middel-Amerika en Cristobal en langs dezelfde havens terug. Agenten alhier voor deze lijn zijn de heeren C. Winkel en Zonen.

A. G. Stadius Muller.

De heer A. G. Stadius Muller, voorzitter van den Kolonialen Raad, heeft ontslag genomen als lid van dat college. Niet vele Curaçaoënaars kunnen zich erop beroemen zooveel voor hun geboorteland te hebben gedaan. Begaafd met een helder oordeel over- en een gezond kijk op toestanden en gebeurtenissen, op personen in den regel ook, heeft hij vol ijver de hem geschonken talenten gebruikt, om zonder aanzien des persoons te doen, wat hij in het belang der kolonie wenschelijk oordeelde. Wij betreuren het levendig, dat deze kracht aan het koloniaal bestuur ontvalt. Juist als voorzitter van den Raad was hij uitnemend op zijn plaats en heeft hij veel gedaan, om het door hem voorgedragen college in aanzien te doen winnen. Wij vreezen niet, dat de heer Muller, in Nederland metterwoon gevestigd, land en volk van Curaçao uit het oog zal verliezen en hopen hartelijk, dat de regeering en officieuse lichamen, die de belangen der kolonie van hieruit voorstaan, van zijne aanwezigheid partij zullen weten te trekken.

Hitte en regen.

Een hittegolf in begin November is door overvloedigen regen gevolgd. Sindsdien is het aanmerkelijk frischer geworden.

Het tractement van den Gouverneur.

Bij de behandeling der begroting van Koloniën is met 43 tegen 38 stemmen aangenomen een amendement om het tractement van den gouverneur van Curaçao, uitgetrokken op f 32.500.—, terug te brengen tot f 27.000.—.

Consul van Amerika.

Bij K. B. is Th. W. Voetter toegelaten als consul van de Vereenigde Staten van Amerika op Curaçao.

Kamer van Koophandel.

Dinsdag 11. werden bij de verkiezing van drie leden voor de Kamer van Koophandel alhier de aftredende leden H. J. C. Henriquez, D. de Marchena en G. A. Winkel herkozen.

Haaien op de kust.

Waarschijnlijk tengevolge van de kalme zee kwamen in de laatste dagen een groote menigte van reusachtige visschen, waarschijnlijk haaien, vlak langs de kust, loerend op een prooi, zooals door de bewoners van de huizen aan den zeekant van Pietermaai bij herhaling kon worden opgemerkt. (A. d. C.)

Een nieuwe Onderneming.

Volgens bericht van El Boletin Commercial heeft de heer Otto Frederick hier een onderneming gevestigd, gelijk The Maracaibo Transfer Co. te Maracaibo werkzaam is.

Zij belast zich met het bezorgen aan boord of hotel of thuis van bagage enz. van aankomende of vertrekkende reizigers, verschaft hen alle gewenschte inlichtingen en is hen in alles behulpzaam wat hen de aankomst, verblijf of vertrek kan vergemakkelijken. Zij verschaft couranten, boeken of tijdschriften voor de reis, enz.

De heer Otto Frederick heeft zijn adres in het Amstel Hotel, hoek Prinsen- en Columbusstraat alhier. (A. d. C.)

Melkhandel „Archipel”

Sumatrastraat 32 (nabij de Bankastr.)

HET adres voor UW

Medicinale Tokaya per flesch f 1.50
Limonades, Slaolie, Azijn, Boterolie per flesch
Alles prima kwaliteit en scherp concurrerend.
Aanbevelend E. L. TINKELBERG.

Fa Th. A. KLINKHAMER

APOTHEKER

KONINGINNEWEG 69, hoek Jordansstraat - HAARLEM

TELEFOON 1596

Allop. en Homoeop. Geneesmiddelen

Verbandstoffen, Specialité's

Bronwateren (Natuurlijk en Kunstmatig)

Zeer spoedige bezorging

VERZENDING NAAR INDIË ONDER GARANTIE

WIELRIJDERS!!

Kooptuw Motoren, Rijwielen & Onderdeelen bij

GEBR. DE KONING
Den Haag, Weimarstraat 62.

Hoofdvertegenwoordiger der

SIMPLEX Rijwielen en Motoren.
REPARATIE-INRICHTING

Zendingen naar O. en W. - Vraagt conditiën.

„Hollandia” Drogisterij

2e Sweelinckstraat 199 - Den Haag

bij het Stadhoudersplein

Voor Duinoord 't geschiktste adres

voor Uw Chemicaliën, Verbandstoffen, Specialiteits-geneesmiddelen, enz.

WANNEER GIJ

Dames- of Heeren-Kleding wilt laten Oppersen, Repareeren, Keeren, Moderniseeren, Vermaken, opnieuw Voeren, onzichtbaar Stoppen, kortom wat gij maar wilt, ga dan naar

Kleermakerij „UNICUM”

Anna Paulownastraat 30a, Tel. 34947
DEN HAAG

De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald.

STOOMSCHOENFABRIEK
Firma Van der Linden & Musters
MAATSHEUVEL (Holland) - Tel. Interc. 1
FABRIKANTE VAN
eerste klasse **LUXE BURGER DAMESWERK**
Merk „THE TO-DAY SHOE”.

NIET elke STOFZUIGER

is geschikt voor het doel dat men er mede beoogt. Laat U daartoe deskundig adviseeren door ons bureau, met zijn ca. 25-jarige ervaring. Elk van de onderstaande machines die bij ons in voorraad zijn heeft haar bijzondere eigenschap.

INLICHTINGEN EN DEMONSTRATIE GRATIS

EXCELSIOR	f 95.—
PREMIER	f 125.—
TURBATOR	f 120.—
UNIVERSEEL	f 125.—
PREMIER DUPLYX	f 165.—
HOOVER	f 200.—
HULPSTUKKEN	f 50.—

Electr. Techn. Bureau W. G. SCHEERES
 HOOIGRACHT 1C — LAAN VAN ROOS EN DOORN 6
DEN HAAG - TELEFOON 15170

TE KOOP OF TE HUUR

in DEN HAAG een **dubbel HEERENHUIS** met Voor- en Achtertuin, gelegen in Duinoord 3 minuten van de Schev. Boschjes, lijn 8 en 10 (zomerlijn 14).

Het huis bevat: *Parterre*: 3 ineenlopende kamers met serre, keuken, kelder, W.C., gangkast; *1e Verdieping*: 4 ineenlopende kamers met badkamer, W.C., gangkast; *2e Verdieping*: 2 groote en 3 kleine kamers, gangkast, W.C., zolder. Voorts kasten in bijna alle kamers, Gas- en Electr. licht.

Het huis is eventueel zeer geschikt voor pension of herstellingsoord.

Br. motto „Heerenhuis”, Bureau v. d. Blad, Nobelstraat 20, Den Haag. s

Schoenenmagazijn H. B. M. WEIJERS

164 VAN SPEJKSTRAAT 164

Ontvangen de nieuwste modellen
Linnen Schoenen in bruin, wit en zwart,
 f 4.50.

Gymnastieschoenen in alle maten van
 f 1.25 af.

Reispantoffeltjes in alle kleuren à f 0.85.
 PRIMA KWALITEIT - LAGE PRIJZEN.

Speciaal adres voor verzending naar de Tropen.

164 VAN SPEJKSTRAAT 164
 TUSSCHEN VAN DIEMENSTR. EN TASMANSTRAAT

IN DE TORENSTRAAT,

het vroegere steegje, dat thans een breede verkeersweg gaat worden, zijn wij bezig, een nieuw gebouw te plaatsen.

Dat doen wij niet uit geldbelegging of speculatie, doch omdat onze werkplaatsen uitbreiding behoeften.

Het getal onzer cliënten neemt ondanks de malaise gestadig toe, omdat men bij ons beter bediend wordt dan bij vele andere drukkerijen.

Het door ons vervaardigde drukwerk voldoet aan hoogere eischen en daarbij hebben ook onze afnemers belang, want naar hun drukwerk worden hun zaken beoordeeld.

Laat daarom uw drukwerk vervaardigen bij

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

PAUL J. JACOBS :: DEN HAAG

2de Sweelinckstraat 73a, h. 2de v. Blankenburgstr.

HORLOGES, KLOKKEN, PENDULES, CARILLONS, ENZ.
 GESORTEERDE JAPAN- EN CHINA-AFDEELING

ATELIER VOOR ALLE REPARATIËN

EXPORT NAAR OOST- EN WEST-INDIË

Uit den Verrren Vreemde.

1924-25.

De wereld, die zich „de beschaafde” noemt, heeft een mooie illusie gekend in 1924; illusie, die opgezet was om in 1925 haar bevestiging te krijgen om dan te worden: een wereldgebeurtenis van den eersten rang. Die optimisten, welke zich door hoop geloof opdringen en welke een zoo eenmaal gevormd geloof niet willen prijsgeven, beweren het visioen nog te onderscheiden in het donker der wolken en in het spel van zomestralen en bliksem-schichten, dat afwisselend hoopgevend of onheilvoorspellend het duister breekt, maar ook alleen voor hen is de vredesgedachte van September 1924 meegedragen naar 1925, als eene, die van het nieuwe jaar nog haar verwezenlijking durft verwachten. Voor wie het heden nuchter durft waar te nemen, is de vredesboodschap van Genève, helaas, verstikt in roet- en zwaveldampen.

Men kan de verwachting blijven voeden dat de Moskoukrater zal verstikken in de zware rookwolken, die, bestemd om de aarde rond te gaan, in de eerste plaats zwaar drukken op zijn naaste omgeving. Het vertrekkende jaar heeft aanwijzingen hiervoor gegeven, die opnieuw en nader getuigen, dat Rusland zich niet tot benijdenswaardig voorbeeld van een zich zelf gelukkig prijzende land weet te maken, die opnieuw getuigen, hoe daar velen naar verandering smachten. Maar dit is zoo reeds vijf malen op Sylvesterdag geconstateerd, en ditmaal wordt het waargenomen, terwijl de wereld juist tot ver buiten Rusland een herleving toont van de actie der Derde Internationale, wier duivelsche lusten en verwachtingen zich bij de toelooiing van zwaveldamp slechts te behagelijker vermeien. Mag men al in 1925 het zoo zich zelf-doooven van dien krater ternauwernood verwachten, de kans is toch niet uitgesloten, dat die bron, als eenling, zich eens zelf verstoppen zal, dat de lucht dan zal worden gezuiverd van Bolsjewistische vergiften, en dat frissche wind en krachtige zon dan weer vrije baan zullen krijgen. Met het instorten en sluiten van dien vuurspuwend berg zullen daar dan echter schokken en bevingen gepaard gaan, waarbij de rampen van Japan en Wonosobo in 't niet zullen zinken.

Anders is de aanblik op de uitgestrekte aardscheur, uit welke, van 't N.-O.en, dwars door Azië heen, naar de Middellandsche Zee, en dan door heel Noord-Afrika voortgezet, oorlogsdampen opstijgen, uit honderd, uit duizend spleten. Hier is het niet een drijven tot bemoeien vandaar naar buiten, tot opdringen aan den vreemde van het vreemde; hier is dit het tegenovergestelde, het weer zich zelf willen zijn, of het eindelijk zich zelf willen worden, het uitdrijven van het vreemde, door zich zelf bewust geworden volken. Hier is het een toenemende beweging, die heel Azië, heel Afrika doorgaat, en die tot in Noord Amerika haar voortwerking doet voelen.

Azië, Oost-Azië in het bijzonder, beleefde een idylle. Afrika was een andere idylle. De blanke, de christenbeschaving had daar geen vrede mee. De wetenschap wilde tot het onbekende doordringen. De nijverheid, de handel, zich van middel tot doel makend, konden daar geen schatten onbereikt, geen afzetgebied onbenut laten. Politiek, godsdienst konden daar geen achterlijke toestanden laten voortbestaan. Gesloten Azië en Afrika moesten geopend, ontdekt, bevrijd, beschaafd worden. Wedijverend in edel en minder edel streven, verdrongen de blanke volken, eerst die van Europa, later ook van de Vereenigde Staten van N.-Amerika, elkander in het verbreken der groote idylle, in het breken van de ziel van het Verre Oosten, van de ziel van Donker Afrika.

Of daar meer geluk is gebracht? 't Antwoord hangt af van datgeen, wat men onder mooier en hooger verstaat. Maar de wakker geroepen zijn zich wel anders gaan gevoelen tegenover den blanke, den christen-overheerscher, die in 't op een kier ontslootene, in 't even verkende, in 't ternauwernood aangerode land van geel, bruin en zwart, van Hindoe, Mohamedaan en Heiden een sterker positie innam, dan thans tegenover het gansche volk, tegenover al die volken, die hem als vreemden bemoeial, als winzuchtigen exploitant, als verraad bediller beschouwen en, weinig erkentelijk voor de opgedrongen vreemde beschaving, nu het bewustzijn van de macht en kracht der massa gaan stellen boven de suggestie van het blanke prestige.

Dat is de scheur, die zich vormt van Oost tot West, door Azië en Afrika heen. Wat daar inheemsch is, richt zich tegen de West-Europeesche suprematie, tegen de in de Stille Zuidzee geïmporteerde blanke Britsche dominions, tegen blank Noord-Amerika, dat, terwijl het zegt en beweert, op eigen kompas te willen sturen, zich

toch al meer en meer tot een eerste-rangs Europeesche mogendheid maakt.

Zij, die de uitbarsting willen voorkomen door regeeren van de vlootverhoudingen, door volkenbondprotocollen door diplomatieke bijeenkomsten, bevestigen zoodoornie slechts, dat zij zich het naderen van het gevaar ten vóór bewust zijn. Zij verwachten niet dit te kunnen afwenden, zij hopen slechts 't te kunnen uitstellen, verschuiven. De kerstgedachten bij het naderen van 1925 zijn gewaard het uitbreiden van ontloffingen, het uitbreken van groote losbarsting voor 't komende jaar althans niet te voorkomen. Dat is de vredesgedachte geweest, waaraan 1924 ons naar het nieuwe jaar gevoed heeft.

Kan voor den Moskoukrater Europa blijven hopen op een instorting, zij 't al met groot geweld en als een ramp van momenteel ontzettende uiting, voor de vulkanische golfing, die gevoeld wordt in alle landen, welke eenmaal als z.g. koloniaal-, protectoraat-, sferengebied der Europeesche mogendheden hebben gegolden, is geen structureel meer te verwachten. Daar kan alleen naar geleidelijk worden gestreefd.

Het blanke volk, dat daar een roeping te vervullen heeft, wille eerlijk de leiding, die het te geven en nemen heeft voor de opvoeding van het overheerschte volk tot eigen zelfstandigheid, zoek zijn kracht in een vrijwillige mandaatroeping en in het bijbrengen van een overtuigend ten goede aan het nog onmondige volk. Het blanke volk, dat aldus eerlijk de toekomst tegenover treedt, behoeft den tijd niet te vreezen, waarop Oost en West in zijn gebied tot afscheid zullen mogen komen. Maar het zorge tevens ook sterk te staan tegenover de naijverigen of slechtgezinden, die, van binnen of van buiten komend, het willen beletten de zich zoo opgelegde roeping te volvoeren. Ook in dit opzicht laat 1924 ons 1925 een ernstige waarschuwing na. De vredesroeping is vredesklink voor een kolonie, die nu eenmaal koloniale luidt niet: „onthouding en ontwapening”, maar: „gehoorzaam en vertrouwen vestigen in het eerlijke van de bedoelingen der geleidelijke opvoeding tot staatkundig en economisch zelfbeschikkingsrecht”.

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur:
 DE OOST EN WEST-MEDAILLE.

Den Heeren Secretarissen der afdelingen wordt beleeft verzocht om onder de leden hunner afdelingen bekendheid te geven, dat bij het Secretariaat der Vereeniging, den Haag, Heulstraat 17, alsnog exemplaren beschikbaar zijn der Oost- en West-medaille (ter inneming aan het 25-jarig bestaan der Vereeniging). Prijs per stuk f 3.50.

Mutaties van 22 tot 31 Dec. 1924.

Af schrijven:

J. F. Hardeweg, Leiden, Roodenburgerstraat 6.
 Mevr. I. van Ketwich Verschuur—van den Berg, G. ningen, Zuiderpark 6.
 Mej. N. M. C. Sloop, Amsterdam, Barstraat 17huis.
 Jhr. M. G. de Serière, Den Haag, Frankenslag 169, (overleden).

Adresveranderingen:

P. W. H. de Kater, van: Breda, Hotel de Kroon naar: Den Haag, Pension Quist, Stadhoudersplein 17, f 10.
 Ad. ter Cock, Amersfoort, van: Huygenslaan 12, naar: Utrechtse Weg 133.
 G. S. D. Hamel, Oud Consul Generaal te Hongkong, naar: Oogstgeest bij Leiden, f 5.—
 J. L. van Heusden, Hoofdvertegenwoordiger Verbondstoffenfabriek Hillen & Co., van: Breda, Baroniebaan 223, naar: Soerabaja, Oranje Hotel.
 Dr. M. C. Goedhart, Officier v. Gezondheid, van: Soerabaja, naar: Pasoeroean.
 J. A. Melger, Stationscommissie S. S., van: Wonosobo, naar: Djember.
 D. C. Prins, Predikant Zendingleeraar, van: Soerabaja, naar: Saumlaki (residentie Amboina).
 I. J. L. Kluit, Marconist, Den Haag, van: Sweelinckstraat 193, naar: Fahrenheitstraat 770.

DEN LEDEN wordt beleeft doch dringend verzocht bij adresverandering hiervan ten spoedigste mededeeling te doen: in Nederland aan den Heer Administrateur der Vereeniging, Heulstraat 17, Den Haag; in Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger, den Heer Mr. K. FAUSER, Soemenep (Madoera).

H. HELMERS
 BONISTRAAT 31 TEL. 14844
 'S-GRAVENHAGE

In COMESTIBLES
 en KOLONIALE WAREN

A. GRUDA & C. W. Pyramontkade 107
 Telef. 32692
 Voorheen Chef-Coupeur „Jagershuis”
Dames- en Heerenkleeding naar Maat
 Prima Engelsche en Schotsche Stoffen
Scherp concurreerende prijzen

Haagsch Instituut voor Handelsopleiding
AZALEASTRAAT 51 — 's HAGE

Mondelinge en schriftelijke cursussen
Boekhouden voor examens en practijk - Staats-
huishoudkunde en Statistiek M.O. - Staatsinrich-
ting M.O. - Nederl., Fransche, Duitsche
en Engelsche correspondentie
Methodisch spreken.

UITSLUITEND BEVOEGDE LEERKRACHTEN

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
Salon de Rafraîchissements
NOORDEINDE 44 DEN HAAG

Strijkrichting „De Weimar”
is het beste adres voor het behandelen van
fijn goed, Japonnen, Blouses, kanten
Kleedjes, Boorden, Overhemden, enz.
J. B. PIEKAR, Weimarstr. 394

Vereeniging „OOST en WEST”.
HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en jongelieden uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen doen.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstrekkende op elk gebied aan personen van Indië komende of aankomende met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. H. 4519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichtingen zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.

TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752. Dit „Tehuis” biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland ver-
toeven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen te richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.

TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan”, van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248

REISZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actuele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.

NEDERLANDSCHE REISVEREENIGING. Samenwerking ten einde aan hen die uit Nederland naar Indië gaan en ongekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheid te verstrekken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17 en de Firma MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ; Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkring en Vooruitzichten.
 - I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's.) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst in Nederl.-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - XII. Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

Serie I. 1. Nederlandsch-Indië en de handel. 2. Indische toestanden gezien door een inlander. 3. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland. 4. Sirkat-Islam. 5. De Sukernijverheid in Nederlandsch-Indië. 6. De afschaffing van de laatste heerendiensten op Java. 7. Denkbeelden der Inlanders van onzen Indischen Archipel. 8. De oorzaken van het ontstaan van ziekten. 9. De Europeesche vrouw in Indië. 10. De verhouding van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging. 11. De Kolonie Suriname.	Serie II. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië. 2. Het Javaansch tooneel. 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië. 4. De thee-cultuur op Java. 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. 6. Een doode taal in Indië. 7. De inlandesche Gorp-gemeenschap op Java. 8. De rijksteelt in Nederlandsch-Indië. 9. De Javanen gelijk bij schijn en is. 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.
Serie III. 1. Over Ball en zijne bewoners. 2. Servoeling in Nederlandsch-Indië. 3. Kindercriminaliteit in Nederlandsch-Indië. 4. Indische Scholen onder de Oost-Indische Compagnie.	5. Nederlanders in Indië. 6. Het Nederlandsch-Indisch Volkscredietwezen. 7. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië. 8. De Slavernij in Oost-Indië.
- Beleef verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het INFORMATIE-BUREAU, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.
- Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Soemenep (Madoera).

Afdeeling 'S-GRAVENHAGE.

Secretariaat-Penningmeesterschap der Afd. 's-Gravenhage is gevestigd Heulstraat 17 (zetel Hoofdbestuur).

WASSCHERIJ „REINGOED”
Met speciale Afd. voor de behandeling van Fijn Goed
ANNA VAN BUERENSTRAAT 155-157
DEN HAAG - TEL. 71568

Voor uiterst zorgvuldige behandeling van Uw Wasch wordt ingestaan. Behandeling van alle wollen en schellen goederen systeem Jaeger.

Zeebaboe's en Jongens
beschikbaar. 203

Te bevragen in „PERSINGGAHAN”
Advies Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden
v. Boetzelaerlaan 2 - Tel. 50248

C. HOYNG
SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
AMSTERDAM - UTRECHT

KRISTAL - PORSELEIN

VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
UIT DE PLATEELBAKKERIJ
„ZUID-HOLLAND” TE GOUDA

MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
Garantie voor gave overkomst

BESCHIKBAAR.

Aan de Leden van „Oost en West”

Het bestaan van het „Koloniaal Weekblad” is, dit behoeft geen betoog, een levensbehoefte voor Uw vereeniging.

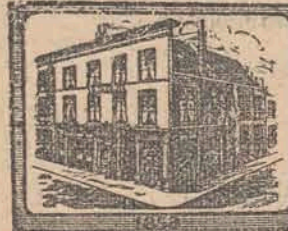
Op twee manieren kunt U het orgaan steunen:

- 1°. door de adverteerders, die Uw weekblad helpen financieren, met Uw inkoop te bevoorraden en daarbij den naam van het blad te vermelden,
- 2°. door Uw leveranciers aan te sporen in Uw orgaan te adverteeren, of door onzen reiziger bij Uw leveranciers een introductie te verschaffen.

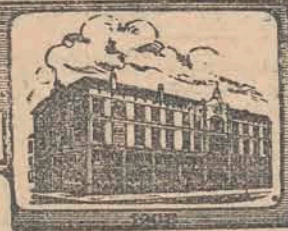
Mogen wij op Uw medewerking in deze rekenen?

S DE UITGEEFSTER.

Huishoudelijke
en Keuken-Artikelen
Kolen- en Gasfornuizen

FRANS VAN WIJK & ZONEN
24 VLAMINGSTRAAT - DEN HAAG
TELEPHOON 10773

Baden en Geysers
Gas- en Elec. Ornamenten
Haarden en Kachels

Bach

Wereldmerk

L. C. JACOBI voorheen J. F. CUIJPERS
's-GRAVENHAGE - SOERABAYA
Regentesselaan 123 bij Regentesseplein Tel. 31403

Wendt U voor
**Huur en Huurkoop, Inruilen, Repareeren,
Stemmen en Transporteeren**
tot bovenstaande in Nederland en Buitenland het meest
bekende adres.

GROOTSTE voorraad, BESTE merken.
SPECIALAAL ADRES VOOR TROPEN-PIANO's
UITSLUITEND ORIGINEELE MERKEN.

JAN MESKER & Co.
PRINS HENDRIKSTR. 46-48
TELEFOON 30983

Meubelen, Betimmeringen
Complete Inrichtingen in
moderne en antieke stijlen.
Artistieke behangsels met
bijpassende Cretonne's.
Gemak-fauteuils in diverse
modellen en bekledingen.
Billijke prijzen - Vraagt prijsopgaaf

A. SCHRÖDER & Co.
GROENMARKT 25-26-28 's-GRAVENHAGE

KATOENEN- en LINN. GORDIJNEN
voor SLAAPKAMER en SERRE

ENGELSCHER CRETONNES

Waschechte VLOERKLEEDJES | Waschechte TAFELKLEEDEN

Gramophones en Platen

Doet Uw keuze bij
MAISON „CHANTAL”
Prins Hendrikstraat 101-103, DEN HAAG, Tel. 34729

Hoort de NOUVEAUTE's op onze CHANTAL-RECORDS

OPERA-FRANÇAISE: Mons. Lynel en Mons. Richard, resp.
Opera Paris et Bruxelles.
Diverse Aria's: Faust, Barbier v. Sevilla.
Mons. Blaimont: Opera-Lyon, Manon, Herodiade,
Werther, Tosca, Aïda.

DANSES MODERNES: Nuits de Chine, C'est jeune et ça ne se
pas, Fernande, Tu verras Montmartre, etc. etc.

Overtuigt U bij ons van de zuivere weergave van
ieder genre muziek op CHANTAL-PLATEN

UW JONGSTE BEDIENDE

leert het in enkele uren! - Dat wil zeggen de
behandeling van een drukkosten-besparende

KANTOORDRUKMACHINE

En hij maakt daarop het fijnste boekdrukwerk!!
Dit zeggen althans de verkoopers dezer machines.
Zulk een machine is tevens in aanschaffingskosten

ZÉÉR GOEDKOOPT

Maar waarom moeten de jonge drukkers-leerlingen
dan zooveel jaren opgeleid worden en examens
passeeren eer zij als volslagen vaklieden worden
erkend? En waarom koopen de eerste-klasse druk-
kerijen persen die duizenden guldens kosten?

GOED WERK maakt immers slechts een
GOED VAKMAN en dan nog alleen met
PRIMA MATERIAAL.

Op nieuwerwetsche persen, door goede vaklieden
bediend, wordt het beste werk gemaakt door

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTRAAT 20 - DEN HAAG - TEL. 11987

THE COMPANY
Last Fashion
**Ladies' and
Gentlemen's Tailors**

Colbert Costuum naar maat met extra Pantalon à . . . \$ 63.-
Tailor Mades naar maat met extra Rok \$ 75.-

Indien gewenscht wordt de tweede Pantalon of Rok in sportmodel geleverd.
VRAAGT STALENCOLLECTIE.

Wagenstraat 61 - DEN HAAG - Telef. 10954

ROTTERDAMSCH LLOYD
Directie: Wm. Ruys & Zonen - ROTTERDAM

Geregelde MAIL- en PASSAGIERSDIENST
van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met
aansluiting naar alle havens in den IND.-ARCHIPEL

LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien
van draadloze telegrafie en onderwater-kloksignaal.

TRICOT ONDERGOEDEREN
VAN
JANSSEN & TILANUS, FRIEZEVEEN